

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HÖRAN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

SONDAGEN DEN 4 FEBRUARI 1912.

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE:
JOHAN NORDLING.BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WÄGNER.

VALBORG SVÄRDSTRÖM.

Efter senast tagna fotografi.

Valborg Svärdström- Werbeck.

HVOR FLYVER SVANERNE hen," sjöng Valborg Svärdström sista gången jag hade den glädjen att höra henne vid hennes Djurholmskonsert i höstas, och med tanken på våra sångfåglar är det ibland med ett visst vemod man gör sig samma fråga: Hvar flyga de hän? Dock, vemodet får ge vika för stoltheten, ty nu mera är det vår skyldighet — det har Gustav Sundbärg lärt oss — att vara stolta och glada åt det som länder vårt fosterland till berömmelse, och då... ja, då få vi icke gräma oss öfver sångfåglarnas flykt, där de draga bort på sin segerban: Sigrid Arnoldson, Ellen Gulbranson, Signe Rappe, Sven Scholander, John Forsell, alla dessa namn, som redan ljuda med så starkt kontinental klang — och Valborg Svärdström, icke svagast i klangen, icke sist i raden af de flygande; och hur snabbt stigande har icke denna flykt varit, med konstnärsskapets fulländning till mål och en äkta konstnärsbegåfnings obetvingsliga energi i uppnåendet däraf.

Och dock började Valborg Svärdström sin sångarbana på ett plan, som väl kunna bli till fördärf för en gryende begåfning, nämligen som en liten bortfjäsad och omskriken lokalstorhet, "Djurholms näktergal". Det var ej att undra på om en och annan kände sig en smula sviken, då detta af förjusta privatkretsar utbasunade fenomen, engagerad vid operan, afslöjade sig som en visserligen mycket lofvande ung sångerska med sällsynt ren och skär stämma och tydlig dramatisk begåfning, men dock icke utan brister: en viss naivitet, som hotade att bli manér, en ännu ej fullt behärskad känslsamhet... snaror, dem medelmåttan för alltid skulle ha fastnat i, men som den framåtkämpande begåfningen måste bryta för att stiga från den ena klarheten till den andra. Och så har Valborg Svärdström hunnit till hvad hon i dag är, en sångerska af i sitt slag fullkomligt enastående rang.

Det är ej så lätt för dem af våra artister, som i utlandet vunnit ära och rykte, att låta höra sig här hemma igen. De spända förväntningarna väcka kanske omedvetet kritiklysnaden till lif, man tar misstänksamheten med som ett värn mot entusiasmen och lyckas kanske också att döda denna — och så går mången stund af sann och fullodig konstnjutning förlorad.

Jag skulle vilja att Valborg Svärdström slode framför oss på konsertstraden, ännu okänd af en undrande publik, så som när jag för fem år sedan hörde henne i Leipzigs förnämna, svårtillgängliga Gewandhaus, dit Niskisch kallat henne. Hon hade ju visserligen på de par år hon varit borta från hemlandet

redan konserterat i de flesta af Tysklands större städer, men ryktet behöfver sin genombrottsdär i das grosse Vaterland, och när hon stod däruppe på podiet, en färglöst blond, enkel, föga divalikhande gestalt, hörde man från den eleganta publiken idel undrande anmärkningar. Själ kände jag mig en smula nervös, hon var ju svenska, samhörighetskänslan vaknar till lif vid dylika tillfällen, hur skulle det gå?... Men så började hon sjunga och redan med det första numret hade hon kommit i kontakt med den utvalda publiken och lockat dess stela, frusna förnämhet till en entusiasm, som jag faktiskt under hela säsongen ej såg maken till.

Ty det är detta som gör Valborg Svärdröm till en sångerska framom de flesta att hon icke blott har tonerna utan det levande lifvets makt till hjälp i sin sång. Hon har teknikens hela apparat, en stämma, som utvecklats till förvånande kraft och glans, en klockren intonation, en beundransvärd koloratur, en fraseringskonst, som i smidighet gränsar till det otroliga, men sådana egenheter delar hon med många; det är intensiteten i uppfattningen, återgifvandet af den innersta innebörden, som sätter henne i rapport med sina åhörare på ett sätt som icke många sångerskor kunna glädja sig åt och som tänder jublets eld hvar hon drar fram.

Apropå intonation så har doktor Norbert Stücker, docent vid Prag-universitetet, gifvit ut en broschyr om "urskillningskänsligheten för tonhöjder i olika tonregister" och på den tabell han framlagt på anställda prof af urskillningskänslighet inom intervaller af 72 till 35,000 vibrationer i sekunden framgår att vår landsmaninna stått främst i urskillningskänslighet bland de kvinnliga pröfvade och äfven gått framom sådana framstående musici som Gustaf Mahler och Felix Weingartner.

Det är som man ser i mer än ett afseende som Valborg Svärdröm för våra runor med ära, och det är särskildt i ett, som hon i hög grad gjort sig värd tack och erkänsla från svensk sida, ty hon har icke endast riktat oss med ett nytt, berömdt konstnärnamn utan tillika med sällsynt energi sökt att sprida kännedom om svensk vokalmusik i utlandet. Sven Scholander har därvidlag brutit väg och kommit tyska diktare att stränga sina lyror för att öfversätta Bellman och Fröding, som de genom honom lärt sig att beundra, och Valborg Svärdröm ger icke en konsert utan några svenska namn på sitt program: Lindblad, Söderman, Sjögren, Alfvén, Stenhammar, Peterson-Berger, och de kunna i sanning fröjda sig åt det sätt hvarpå hon förstår att göra dem kända och uppskattade — det främmande språket till trots.

Nu senast har hon på en "Kinderabend" i Budapest sjungit Alice Tegnér's visor med den påföljd att ett därvarande musikförlag redan gått i författning om att söka få dem öfversatta till ungerska, och så skola kanske snart barnasinnen i Ungern fröjdas åt "Sjung med oss, mamma", som de gjort hos oss från Vstad till Haparanda, och det är vackert så.

Jag har ej på senare år kommit i tillfälle att höra Valborg Svärdröm från scenen. Glänsande kritiker från flera håll, särskildt Budapest, där hon är publikens älskling, bevisa att hon firat sceniska triumfer, men det synes mig dock, alla resurser till trots, att det är något intimt i hennes konst, som man helst vill mottaga utan smink och rampbelysning. Hvad hon ger är mer än en efterhärming af lifvet, det är lifvet själf, framburet genom en sant levande konst.

SIGRID ELMBLAD.

TVÅ MINNEN FRÅN EN SOMMAR.

1.

EN SOLLYST ÄNG.

LÄGG DIG HÄR, STRÄCK UT DIG I MIDDAGSTID.

Dränk din oro i ängens sollysta frid.
Den är snart det bästa du har igen.
Jordens fröjd försvinner, men icke den.

Gyllne slöja, virkad af dröm och sol
kring det lena gräset och späd viol,
hemligt tonsvall manar du underligt,
och är själf en mörkgrön och gyllne dikt.

Jordens bilder flydde förbi, förbi,
rök och soldis, bristande vågmelodi.
Ur en rönngons fjärran jag kunde se
alla kära ögon, som brustit, le.

Men i dag är glömska och middagsljus.
Hel, lycksalig glömska och eternas sus,
gyllne, stilla. Glider jag själf till slut
vid ett hemligt tonsvall ur världen ut.

2.

VID ÖGON.

Kinnared, Halland.

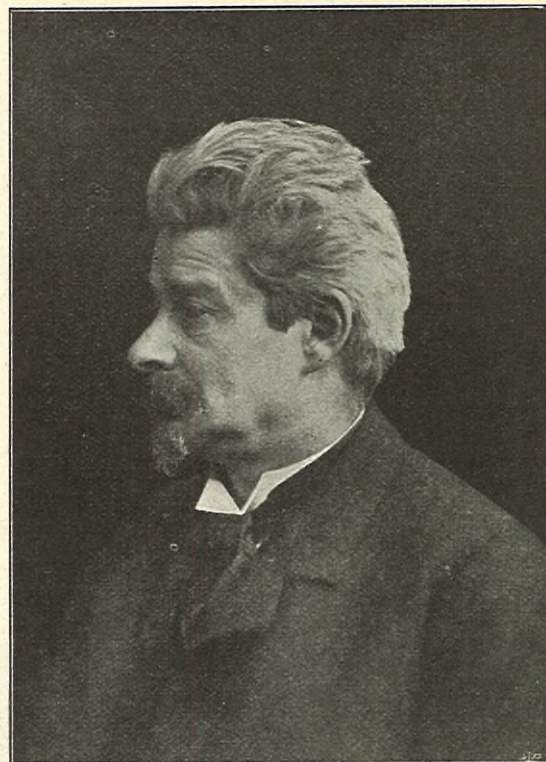
DET VAR, NÄR SKUGGORNA FÖRLÄNGDES,
o, Ögon, som jag kom din stig
och som mitt hjärta nästan sprängdes
i undertystnaden kring dig.

Mot svarta skogsdjup, plötsligt nära
— drogs solen ner; nu var den skymd,
men ville inte dunkel bära
till denna blå augustirynd.

Dock, skugga låg här öfver vägen
och djup dess skogsförtrollning var,
och som en gammal grånad sägen
ett öfvergifvet hus stod kvar.

Ej mänsklig stämma skulle störa,
o, Ögon, här min tankes ro,
och nästan hemsk jag kunde höra
din tystnad under berget bo.

FREDRIK VETTERLUND.

GEORG BRANDES, DANMARKS store banbrytare på det estetiska kulturområdet, fyller i dag den 4 februari 70 år. Vi bifoga här som text till bilden ett intressant uttalande om kritiken, som han på vår anmodan skref till sitt porträtt i Idun för 10 år sedan.

TIL REDAKTIONEN AF IDUN!

De ønsker et Par Ord til mit Portræt. Tag et Par Strötanker om Kritiken!

Den literære Kritiker har, forsaavidt han giver sig af med sin Samtid, en pinlig Stilling: han er Doctor ved Hospitalet for de syge og saarede Forfængeligheder. Han maa da helst sige Sandheden ad Omveje som Hamlet.

Hamlet! Den Danske ser op til denne Skikkelse, Danmarks Palladium overfor Folkene, en sand "Prins fra Geniland", hvis Blik gennemskuer og som har Ordet i sin Magt. Hvilken Kritiker, Hamlet!

I den rumlige Verden er det i dette Himmelstrøg Golfstrømmen, der bringer Varme i Luften og mildner Klimatets Raahed. Der gives ogsaa en aandelig Golfstrøm, den virkelige Kulturs. Den lader sig lede ind mod nordiske Kyster, og at gjøre dette er Kritikerens Hverv.

Til Genialitet udkræves, plejer man at sige, noget guddommeligt Letsind og meget menneskeligt Skarpsind.

Nogle Stænk af guddommeligt Letsind vil man lettelig filtere Sønner af det Folk, i hvis Midte Oehlenschlägers Aladdin opstod; Kritikerne behøver desuden en dygtig Grundsum af menneskeligt Skarpsind.

I gamle Dage stilledes Kritikerens Livsværk i Modsætning til Digterens og syntes helt forskjelligt derfra. Det har i Virkeligheden meget tilfælles dermed. Bag de vekslende Skikkelser, Kritikerne fremfører, ligger hans eget jeg, og alle hans Fremskridt beror på stærkere Selvforydelse og stigende Selvfoldelse.

GEORG BRANDES.

Prenumerationspris:

Vanl. oplaggen:		Praktupplaggen:	
Helt år	Kr. 6.50	Helt år	Kr. 8.—
Halvt år	» 3.50	Halvt år	» 4.25
Kvartal	» 1.75	Kvartal	» 2.25
Lösenr	» 0.12	Lösenr	» 0.15

Iduns Byrå o. Expedition, Stockholm, Mästerns väg 45.

Redaktionen: Riks 1648. Allm. 9808.	Expeditionen: Riks 1648. A. 6147.
Kl. 10—4.	Kl. 9—6.
Bed. Nordling: Riks 9860. A. 402.	Annonskontoret: Riks 1648. A. 6147.
Kl. 11—1.	Kl. 9—6.
Verket, direktören kl. 11—1	Riks 9859, Allm. 4574.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:		Utländska annonser	
25 öre efter text.	80 öre å textside.	20 % förhöjning å särskild begärd plats.	20 % förhöjning å särskild begärd plats.

Iduns Jubileums-Artiklar

FÖRFATTAREN TILL VÅR JUBILEUMS-artikel, redaktör G. H. v. Koch, står som redaktör för Social tidskrift och sekreterare i Svenska fattigvårdsförbundet jämte mycket annat, midt uppe i en social gärning af stor betydelse, som också fick sitt erkännande af hans kamrater i arbe-

tet på red. v. Kochs 40-åriga födelsedag några veckor tillbaka. Hans artikel i dag om uppfostran till själfhjälpsvägen, om farorna både inom öfver- och underklass att vänja sig vid att lita på andra än sig själf är ett prof på hans sociala insikt och ken i sanning karaktäriseras som ett ord i sinom tid.

LOUIS DE GEER GÖR I SINA "Minnen" en del antydningar om de knappa villkor, som den blifvande statsministern hade att dragas med i ungdomen. Ett par år under sin första tjänstetid i Stockholm hyrde han inåt gården i Trumpetarbacken ett rum, som med eldning och städning kostade blott 150 riksd. r:gs om året. Han drack aldrig vin, öl eller punsch på eget konto, spelade icke kort och rökte icke tobak. Hans kassa var icke sällan tom, och en gång måste han sälja sin klocka, som inbringade 7 riksd., för att kunna lifnära sig, till dess nästa inkomst utföll. En lång tid fick han sedan springa och se efter på kyrktornen hvad klockan var för att komma i tid till bjudningar i hufvudstadens förnämsta hus.

Men under allt detta hade han säkerligen endast behöft sträcka ut sin hand för att få sina bekymmer afhjälpta och mer därtill. Han umgicks nämligen nästan "som barn i huset" hos det dåtida Sveriges rikaste man, excellensen greve Karl De Geer. Något annat skäl till detta märkliga förhållande gifver han ej, än att hans ställning till De Geers härigenom blef vida angenämare än den talrika omgifnings, som mer eller mindre lefde på deras bekostnad. Kanske kan dock denna karaktärsfasitet till stor del tillskrivas det egendomliga och i många hänseenden förträffliga uppfostringssystem, som användes på de 14 syskonen på Stjernholm, och hvilket väsentligen afsåg individens utveckling till själfansvar och själfständighet. Säkert är, att Louis De Geer strängt höll på själfhjälpsinstinktens betydelse, ty bland orsakerna till sina framgångar i lifvet nämner han främst "att jag från ungdomen måst lita på mig själf".

Huru många af våra dagars unga societesherrar skulle emellertid underkasta sig att gå på bal utan klocka eller att låta bli cigarren endast för tillfredsställelsen att stå på egna ben? Säkert äro de lätt räknade. Utvecklingen har gått förfärande raskt, icke framåt utan bakåt, i detta afseende.

Ty den som aldrig så litet får blicka in i vårt svenska folks enskilda lif, måste göra den reflexionen, att driften till själfhjälpsvägen är i aftagande och att den alltmer lämnar rum för ohejdade låne- och understödsvanor. Ena gången gör man bekantskap med en svärmor, som "underhåller" sina mågar. Man frågar: äro de stackars mågarne sjuka eller

UPPFOSTRAN TILL SJÄLF- HJÄLP.

förekommer eljes någon orsak till nöd? Nej, de äro friska och starka, äfvenså deras hustrur, men officerslönerne anse de ej tillräckliga för att förskaffa hvad de anse vara lifvets nödort. En annan gång är det fråga om en ung arbetsduglig man, som nyss firat sitt bröllop. Han begär ett lån. "Men behöfver Du redan—?" utbrister man. "Ja, jag har lånat till bosättningen, och nu äro björnarna på mig!" Den unge mannens ekonomi är från bröllopsdagen undergräfd, men det faller honom aldrig in att inskränka sin bostad till två rum och kök och att göra små afdrag i den dagliga hushållningen. "Man måste ju lefva som folk" o. s. v. Åter en annan gång är saken ännu allvarsammare. En ung officer har spelat bort en stor del af sin förmögenhet, han ringer sedan upp en kvinnlig släkting och säger: "Pengar eller lifvet! Antingen vanära och död eller 10,000 kronor i morgon!" Naturligtvis får han pengarne — "den stackars unga vackra hustrun, det lilla söta barnet" o. s. v., allt stämmer ju hjärtat till gifmildhet, och så hjälps den unge mannen framåt ett stycke på galen väg till nästa gång, då "fallet" är svårare, kanske ohjälpligt.

När man sett den ena historien efter den andra af liknande slag passera revy framför sig, då får man en beklämmande känsla af att blott ett ringa antal människor stå på egna fötter. De flesta hållas uppe af ett nät af trådar, och klipptes dessa plötsligt af, skulle vederbörande bokstafligen "slå på näsan".

När det är så illa ställt bland vår s. k. öfverklass — hvar och en som en smula sett bakom kulisserna, vet att det är så — kan det sannerligen icke förvåna, om de mindre bemedlade ha svårt att reda sig. Man följer ju f. ö. gärna exempel från höjderna, både ifråga om lyxen och meloderna att hålla sig uppe. Lika litet som beträffande öfverklassen är det dock här möjligt att meddela någon statistik. Men det kan möjligen ge en fingervisning att anföra den siffra, som betecknar det understöd, hvilket i Stockholm meddelas att afhjälpa, mildra eller förekomma nöd. Den siffran uppgår till det

hjäpnadsväckande beloppet af 9 miljoner kronor årligen. Och märk väl: i den summan inbegripes endast understöd från offentliga och privata institutioner, sålunda icke de kolossala belopp, som underhand ges af enskilda personer. Det betänkligaste af allt är, att trots detta flödande understöd synes enligt en kompetent persons omdöme — fru A. Montelius i F. V. O:s "Handbok för fattigvårdsintresserade" sid 125 — "nöden knappt bli minskad eller ännu mindre afhjälpt, ty den summa, som erfordras för att hålla allt på ungefär samma fot som förut, ökas årligen".

Att vi här — både bland öfver- och underklass — ha att göra med en sjuk punkt, det torde vara höjdt öfver allt tvifvel. Att ingå på någon förklaring, hvarför vi på detta sätt kommit att sacka bakåt på själfhjälpsvägen, skulle emellertid föra mig alltför långt. Hvad jag här skulle vilja fästa uppmärksamheten på är, att vi måste bedrifva en målmedveten uppfostran till själfhjälpsvägen, om vi öfver hufvud skola förhindra, att ett allt större lager af vårt folk sjunker ned till ett bedröfligt tiggarestadium.

Naturligtvis måste man här, liksom alltid när det gäller djupgående reformer i folkets lif, börja med ungdomen, ja, barnen. Och här ha både skolan och hemmet sin insats att göra. På senare tider har ju på allvar tagits upp frågan om uppfostran till sparsamhet, men man tycks på sina håll ha förbisett, att det icke är förmaningar och teorier, som "skola göra", utan det är tidig erfarenhet och vana, som är hufvudsaken. Detta har man framförallt iakttagit i Frankrike, där hundratusentals skolbarn äro medlemmar i sparkassor, föreningar för ålderdomsunderstöd o. s. v. Det kan tyckas besynnerligt, att redan tioåringen skall börja tänka på sin ålderdom, men i själfva verket är anordningen afsedd att vänja de små att förvalta pengar på ett klokt sätt, samt att lära dem en för deras framtid nyttig förfänsamhet. Det är samma tanke, som i många goda hem här i landet redan länge tillämpats, när de äfven ganska små barnen gifvits regelbundna vecko- eller månadspengar, för att därmed på egen hand bestrida sina nödvändiga utgifter. Ju äldre barnen bli, dess större blir "apanaget", men samtidigt ökas de utgifter, de skola sörja för. Men hvad man därvid ej får glömma, det är att lära barnen att föra räkenskaperna på ett ordentligt och öfverskådligt sätt.

Otvifvelaktigt kräfvades dock ett mera djup-

KOSTYMER

huru smutsiga de än må vara kunna genom kemisk tvätt blifva fullt användbara. Kanske behöfver Ni ej i år köpa någon ny. Kemisk tvätt och präsning af kostym kostar endast Kr. 5.— hos Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg.

Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och kemisk tvätt.

KLIPPAN.

Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter:
Finare Post-, Skrif-, Kopie- och Tryckpapper samt Kartong.

Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

gående uppfostringsarbete för att på nytt göra självhjälpsinstinkten lifskraftig hos vårt folk. Denna instinkt sammanhänger nämligen i regel med utpräglade karaktärsegenskaper, sådana som moraliskt mod, självständighetsbehof och själfaktning, blick för lifvets verkliga värden etc. En "mammans gosse" som aldrig fått lära att reda sig på eget ansvar är destinerad att bli en osjälfständig hjälp-sökare, och den som i barndomen vant sig att i första rummet taga hänsyn till konventionella regler, skall aldrig kunna få tillräckligt stark ryggt att genom sparsamhet och enkelhet våga skilja sig från sin omgifning för att därigenom stå på egna ben. Utveckling i frihet under ansvar är den metod, som säkrast för till ett godt resultat, men det är sannerligen ej den, som ställer de minsta krafven på uppfostraren. Ensidigt tvångsregemente såväl som öfvermått af tillsyn och skydd skall däremot ofelbart leda till ett ogynnsamt resultat.

Men äfven om de unga i hem och skola erhållit goda lärospån i själfhjälps, så ha de dock många faror att undgå, när de börja komma ut i lifvet. Då möter dem nämligen denna stora skara af mostrar och tanter, onklar och morbröder, som "tycka synd" om den unge och därför — ej sällan hemligt — sticka till dem gåfvor af allehanda slag. Medan den fasta grunden till själfhjälpen sålunda ryckes undan, inställer sig samtidigt hela hären af frestelser i form af nöjen, lyx och snobberi. Vi känna alla till dessa frestelser — hvem har ej någon gång i sitt lif varit en snobb? Faran är dock inte så stor blott man står på egen ekonomisk grund. Men börjar man en gång anlita andras pengar för nöjen och personlig lyx, då börjar snart hela grunden att vackla. Det dröjer ej, förrän man är inne på handlån, växlar, lotteriförsök, ohederliga affärer, man köper kläder på räkning, som aldrig betalas, och man slutar kanske med förskingring. Eller ock är man mogen för "välgörenheten". Och denna är ofta ej bättre än mostrarnas och onklarnas välmenta "hjälp". Det kan låta hårdt, men det måste sägas, att den oorganiserade välgörenheten offast är ett oling, och att den har ofantligt många sköflade lif på sitt samvete. Det har nu en gång blifvit ett slags dogm, att det är en gudi behaglig gärning att idka välgörenhet. Men om det är riktigt, att hvar sund och arbetsför människa bör försörja sig själf med sina händer eller sin hjärnas arbete, då kan det väl ej vara rätt att medels oförljanta, planlösa gåfvor för dessa människor försvåra vägen till själfhjälps. Det kommer en dag, då dessa allmosegifvande, hjärtesnälla men oförnuftiga människor skola betraktas som samhällsfarliga och skadliga — — —

Nej, hör jag någon utropa, nu går ni för långt, skall man då alldeles slå döföret till för all nöd, som ropar efter hjälp? Ingalunda. De sjuka och arbetsoförmögna skola erhålla ordentligt understöd, men de som äga förutsättning att kunna göra rätt för sig, skola erhålla tillgång till arbete. Det finns ingen större gåfva i lifvet för de friska än arbete. De som önska arbeta skola få det, och de som vilja undandraga sig det, skola tvingas därtill. Blevve hela den stora planlösa välgörenheten omlagd så, att den icke gaf gåfvor men förskaffade arbetstillfälle, skulle härigenom fostran till själfhjälps i stor stil åstadkommas.

Denna metod att vägra hjälp i annan form än arbete är praktiskt tillämpad i vissa af de nyaste staterna i västra Amerika. Med en

hjäpnadsväckande konsekvens bryr man sig där ej om, att lättingen sliter ondt. Är han sjuk, får han god omvårdnad, men är han frisk, får han gärna frysa och svälta ihjäl, ty alla veta att det finns öfverflöd af arbete. Tack vare denna hårdhändta fostran har mången lättjefull och slösaktig "öfverklarsare", som från den gamla världen exporterats till Amerika, där blifvit en nyttig, själf-försörjande samhällsmedlem. Och det är också tack vare dessa själfhjälpsprinciper, som exempelvis tvåmiljonsstaten Minnesota kan ståta med endast 8,000 fattighjon, medan vi på 5 miljoner ha — 240,000!

Naturligtvis kunna vi ej utan vidare öfverföra de amerikanska metoderna hos oss, ty här råder ju ej samma rikliga tillgång på arbetstillfällen. Det finns också utan tvifvel fall, då hinder för själfhjälpen äro så svåra, att det kan vara berättigadt att lämna annan hjälp än arbete. Men som regel kan det sägas, att ville vi tillämpa i största möjliga utsträckning, såväl på barn som vuxna, de gamla goda principerna "ingenting utan arbete" och "hjälp till själfhjälps", så skulle ofantligt många människor från början ledas in på försörjningsmöjligheten i stället för att förfalla till nådehjon.

G. H. von KOCH.

Charles Dickens

Ett hundraårsminne.

Dickens födelsehus.

HUR SKULLE världen sett ut nu, om Goethe inte lefvat? Den frågan framkastades för åtskilliga år sedan af en märklig kvinnlig tänkare, och hennes fasta öfvertygelse var den, att världen vid det här laget skulle haft att uppvisa en mycket vulgär fysionomi och varit betydligt svårare att finna sig tillrätta i för de kulturellt silkesnyttade, om inte de 20 eller 30 Goethe-volymerna funnits stående som en ljusrand på våra fäders och förfäders bokhyllor.

Det torde dock vara tvifvelaktigt, om dikten ens i sin högsta form har så stor omskapande förmåga, att den kan sägas sätta sin prägel på tiden och föra lifvet in i nya fåror. Vetenskapsmannen, politikern och den mekaniske uppfinnaren uträdda därvidlag långt mera, hvaremot skalden väl får nöja sig med den blygsammare. men därför ej mindre viktiga uppgiften att hålla upp tidsspegeln, i hvilken människorna återfinna sig själfva.

Att Goethes åttioåriga vistelse på kulan Tellus i nämnvärd mån omgestaltat samhällskroppen tro vi alltså lika litet som vi tro på den obefläckade aflelsen, men vi stå i skuld till honom för många lifsbejakande tankar och många oförstörbara skönhetsvärden.

Det är följaktligen samma förhållande med en annan betydande människoframställare, nämligen Charles Dickens, den oförgällige engelsmannen, beträffande hvilken hans fädernesland i dagarna med berättigad stolthet går att fira hundraårsminnet af hans födelse.

Har England, har det öfriga Europa influerats så starkt af några tankar i hans tusensidiga volymer, att det har uppstått någon ny epok i deras politiska eller sociala lif? Den frågan kan väl, utan någon vanvördnad mot Dickens-minnet, i stort sedt lugnt besvaras med nej. Inte ens det urgamla engelska rättgångsväsendet, en institution, som i opraktiskt arbetssätt och löjeväckande formalism söker sin like, har underkastats någon djupgående reform, ehuru flere af Dickens bästa skildringar äro mördande satiriska utfall just mot denna institution.

Däremot fordrar dock rättvisan att nämna, att hans i romanen "Nicholas Nickleby" påpekade brister i det engelska skolväsendet liksom ock hans afslöjande af missförhållanden inom Londons fattigvård i "Oliver Twist" framkallade vissa reformer — en omständighet, som dock ej upphäver påståendet om diktingens mindre märkbara inverkan på samhällslifvet i dess helhet.

Men då Dickens var sjutton år gammal, slogs världen med hjäpnad inför åsynen af en dikt i stål, kallad lokomotivet, hvars skapare, Georg Stephenson, därmed åstadkom en omhvälfning i människornas lif och en utveckling af de samhälleliga förhållandena, som all världens ordakonst aldrig skall mäktat göra efter.

Den engelske ingenjören flyttade världsdelaerna närmare hvarandra, den engelske diktaren gaf oss skratt och gråt som likt sol och dagg alltjämt befrukta vårt hjärtas tegar. Bådas gärningar äro inkommensurabla storheter, och utan den förres skulle vi i dag stå oss slätt; men den senares förtjänar vårt varmaste tack, som alla af godhet och skönhet präglade gåfvor, äfven om vi nödtorftigt kunnat lefva dem förutan.

Den generation, som nu växer upp, har helt naturligt ej hunnit tillgodogöra sig produkterna af Charles Dickens mäktiga snille och skall kanske aldrig få tid eller vilja att fördjupa sig i hans underbara berättarkonst, hvilket är detsamma som en förlust af många etiska impulser och intellektuella njutningar.

Dickens djupa humor lyste som en varm sol i det 19:de århundradet, och hans rättfärdighetskänsla och sociala patos gjorde honom till en moralist, men ej af dem, som döma och fara fram i vrede, utan af dem, som upprätta och försona.

Men så hade lifvet också för honom själf till en början varit en hård skola, där han fått

Hudens vård.
CREME SIMON · PARIS
Enda medel som gör hyn vacker och len utan att irritera huden.

PÄRMAR
till IDUN 1911 och föregående år
tillhandahållas till följande priser: Iduns pärmor, röda med guldtryck kr. 1:50. Iduns romanbibliotek, röda eller gröna 50 öre. Iduns Hjälpreda, röda eller gröna 50 öre.
Kunna erhållas i närmaste bokhandel eller direkt från Iduns expedition, om rekvisition och likvid i postansvarning insändes

pröfva hur det känns att stå nere i samhällets af fattigdom och bitterhet förmörkade schakt och själf, som han säger i en af sina böcker, vara nära att i den dåliga omgifningen "bli en liten skälm".

Charles Dickens föddes den 7 februari 1812 i närheten af Portsea och tillbringade sina barnår i Chatham nära Rochester, hvilken plats han betecknar som födelseorten för sin fantasi. Föräldrarna hade det mycket dåligt ställdt i ekonomiskt afseende och den begåfvade sonen fick till dels uppfostra sig själf så godt han kunde. Vid nio års ålder nödgades han, till följd af faderns ruinerade ställning, lämna skolan och taga plats på en blanksmörjsfabrik i London, där han arbetade i sju år och där han lefde i ett andligt förnedringsstillstånd, som satte märken i honom för hela lifvet, på samma gång de själskval, hvaraf hans unga, fantasirika och kunskapsförstående sinne marterades, lade en af hörnstenarna till hans blifvande storhet som lifsskildrare.

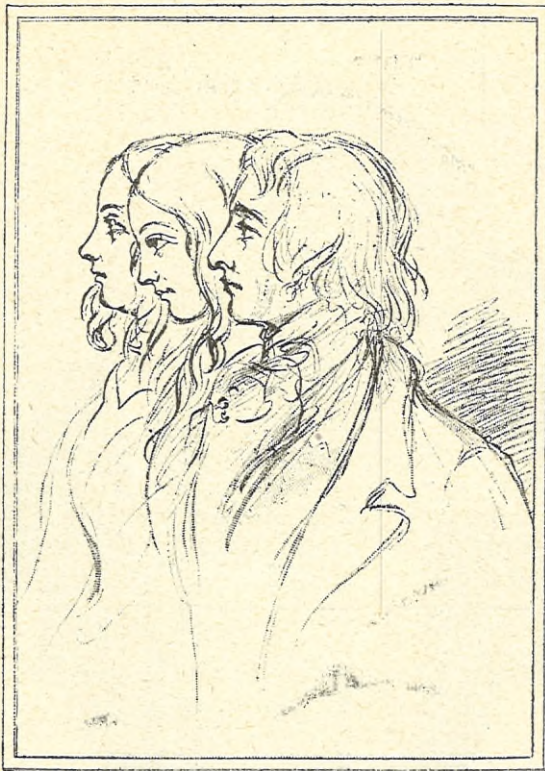
När dessa bittra ungdomsår voro genomkämpade, fick han plats på ett advokatkontor, utbildade sig sedermera till parlamentsreferent, idkade trägna studier på egen hand och började samtidigt under signaturen Boz skriva mycket uppmärksammade småskisser i London-tidningarna, hvilka sedan utgafvos i bokform.

Vid tjugufem års ålder lade han grunden till sitt stora författarlycke med romanen "Pickwick-Klubben", där hans gestaltskapande förmåga, sprudlande fantasi och allt omfattande humor hade åstadkommit ett verk, som försatte först England och sedan hela det öfriga Europa i hänryckning. Aldrig förr hade "gamla glada England" setts af ett så friskt, öppet öga, skildrats af en så liffull penna.

Den ingående kännedom den unge Dickens visade sig äga om sin stora fäderneös natur och människor hade han grundlagt under de år han arbetat som referent, ty befattningen medförde långa resor till olika trakter af England. Han sitter på diligenserna tillsammans med fulla postiljoner, han slår sig i språk med förbönder utefter landsvägarne, han lyssnar till blåstens röster ute på heden, lär känna londondimman, iakttaga solnedgångarne, natthimlens mystiska glans, och han tillbringar många afnår i gamla byvärdshus, där familjen och gästerna förse honom med underbara historier, som han gömmer i sitt minne. Han lär sig vindens språk, regnets melodier, och i det stora labyrinthiska London uppläcker han gränders, gamla gårdars och forgs poesi och han skildrar jättestadens tusenstämmiga lif som ingen annan hvarken före eller efter honom förmått.

Hans arbetskraft är nu otrolig. Så godt som hvarlannat år utkomma nya böcker af hans hand, volymer på tusentals sidor, fyllda af ett myller af människor och händelser, som vittna om en hart när öfvernaturlig fantasikraft och skaparförmåga.

Han blir en samhällsskildrare efter mycket stora mått. Han tecknar Londons förbrytarvärld i Oliver Twist, på samma gång ställande det sociala eländet bland Londons fattiga i skarp belysning; han angriper det engelska undervisningsväsendet i "Nicholas Nickleby", skildrar engelska skrymtare och amerikanska skälmar i "Martin Chuzzlewit", anfäller Englands rättsskipningsväsende i "Bleak House", gisslar sin tids dans kring gyllene kalfven i "Dombey & Son" och fram-

Maclise, R. A. G.H. Jeens.
DICKENS MED HUSTRU OCH SVÄGERSKA.
EFTER EN SAMTIDA PENNTECKNING.

lägger stycken ur sitt eget lif i "David Copperfield" — de två sistnämnda utgörande tillika hans författarskaps mästerverk. Här till kommer ännu en lång rad arbeten, som af utrymmesskäl måste förbigås.

Dickens var, som ofvan sagts, en moralist och tendensförfattare, men han var dock främst af allt den gestaltskapande diktaren; det är alltid ur behovet att ge konstens belysning åt lifsfenomenen som han skrifer.

Bäst lyckas han med sina teckningar ur småfolkets och de fattigas lif, hvaremot det lätt kommer något konstladt och överkligt öfver hans framställning, då han skall skildra den förnäma och rika världen. Som satiriker är han stor, som humorist större, som karaktärsskildrare äger han en bisarr originalitet, stundom närmande sig karikatyren, men alltid intressant.

Åtskilligt i hans starkt tidsfärgade böcker måste gifvetvis verka föråldradt på en nutida läsare, men där finnas alljämt outtömliga skatter af värmande humor, förfriskande ironi och skarp lifsiakttagelse, hvarpå ingen tid biter. Därtill skimrar på djupet af allt hvad Dickens skrivit, som guldminan i grufschaktet, tron på det godas oförstörbarhet i lifvet och dess sluttliga seger öfver ondskans tillintetgörande makter.

ERNST HÖGMAN.

"Hemmet på backen."

EFTER OFFENTLIGGÖRANDET AF REDOVISNINGEN för de till "Hemmet på Backen" inlämnade medlen ha ytterligare nedanstående summor inkommit, hvilket tack samt erkännes.

Transport 237: —; E. Sjöström, Håglinge, 5: —; A. H., St:holm, 5: —; K. L., Flyinge, 2: —; A. K-n, St:holm, 3: —; G. Dahlin, St:holm, 5: —; John Thorstenson, St:holm, 10: —; summa kr. 267: —.

En flickrumstäflan.

OM VARA LÄSARE REDAN torde ha sig bekant, förbereda vi i år i likhet med ett par föregående ett vårnummer, som denna gång kommer att uteslutande ägnas våra unga flickor och därför kallas

Flickornas nummer.

Men det har inte syntts oss nog att få så många goda pennor som möjligt att skriva om och till den unga flickan, vi ville också locka henne själf till att på ett eller annat sätt bli medarbetare i detta sitt eget nummer.

Och vi ha då tänkt oss, att det knappast är något den unga flickan är så stolt öfver och så gärna vill visa som *sitt eget rum*. Vi äro förvissade att i de hem, dit Idun når, finnas många, många förtjusande flickrum, karaktäristiska för sina ägarinnor och vackra prof på deras händighet och skicklighet i att arrangera. Vi äro ganska trygga för att icke ta miste, då vi anta att de unga flickorna också gärna göra en titt in i hvarandras rum för att kanske hämta goda idéer och uppslag. Och vi vädja därför till dem af våra unga läsarinor, som äro de lyckliga ägarna af ett hemtrefligt och vackert rum, att själfva eller genom någon annan fotografera sitt rum och sedan sända oss en kopia, åtföljd af en kortfattad beskrifning öfver interiören.

För de vackraste flickrum, som på detta sätt i afbildning komma oss tillhanda, utfästa vi *trenne pris*, nämligen

ett första pris å 25 kronor, ett andra å 15 och ett tredje å 10 kronor.

De prisbelönte fotografierna jämte öfriga, som kunna anses förtjäna offentliggörande, komma sedan att pryda "Flickornas nummer".

Täfflingsfotografierna med åtföljande beskrifning jämte den täflandes namn och adress böra vara redaktionen tillhanda före den

15 mars och förses med påskriften: "Iduns Flickrumstäflan".

Och uppmana vi nu våra unga damer att begagna sig af februarisolen och de varljusnande dagarna för att fotografera hvar och en sitt studiehorn och sin drömvå, sina blommor och böcker och allt det andra, som tillsammans bildar edra ungdomsårs fridlysta helgedom.

Stockholm 1 februari 1912.

IDUNS REDAKTION.

LÄS!

Några äldre årgångar realiserats till betydligt nedsatta priser och erbjudas för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till Expeditionen af Idun, Stockholm, erhålles inom Sverige portofritt:

Idun 1892 ..... 2: —
Idun 1893 (nr 1 felas) ..... 2: —
Idun 1904 (med julnumret) ..... 3: —
Idun 1908 (med julnumret) 4: 50
Idun 1909 (med julnumret) ..... 5: —
Idun 1910 (med julnumret) 6: 50
Idun julnummer 1894 ..... 0: 20

Idun julnummer 1898 ..... 0: 20
Idun julnummer 1901 ..... 0: 25
Idun julnummer 1904 ..... 0: 30
Idun julnummer 1905 ..... 0: 30
Idun julnummer 1908 ..... 0: 50
Idun julnummer 1909 ..... 0: 75
Idun julnummer 1910 ..... 1: —

LÄS!

EN DRÖM

AF MATHILDA MALLING

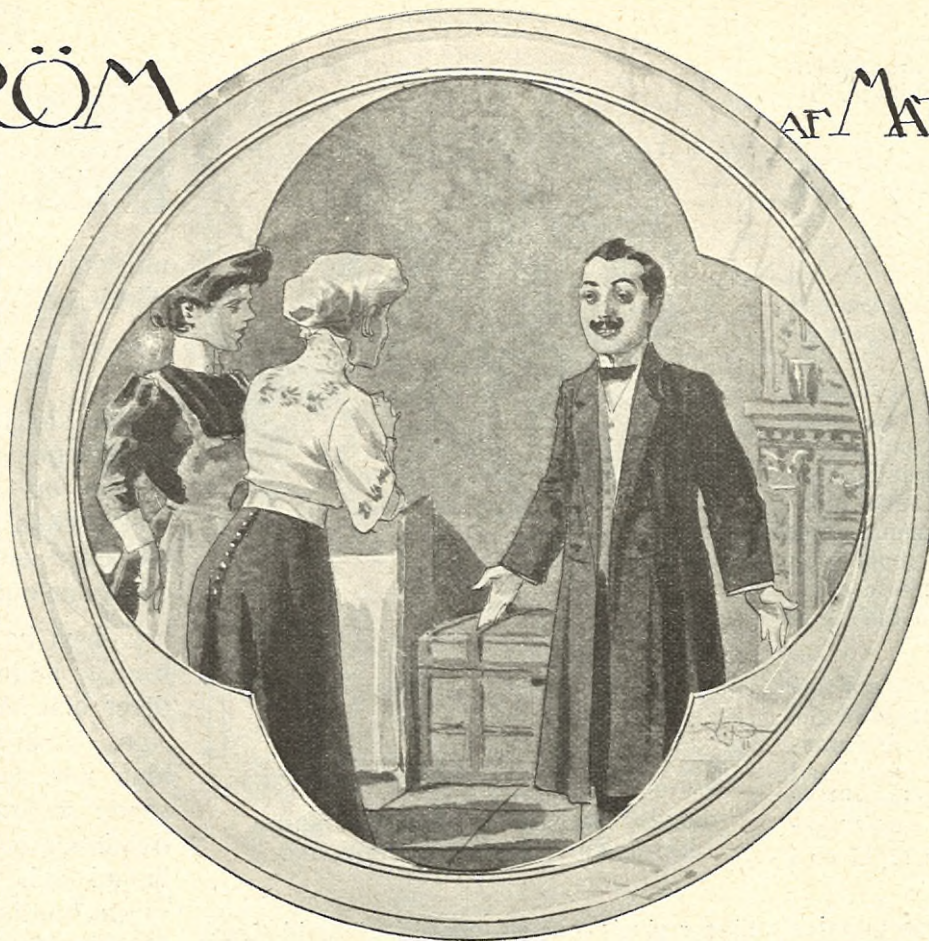
UNGA FRU AUGUSTA kunde rakt inte få sin dröm ur hufvudet. Hela dagen hvar gång hon bara såg på kaminen måste hon minnas den: hur den långa svariklädda flickan stigit fram från fönsternischen där borta till vänster och långsamt gått tvärs öfver rummet — hennes eget rum i "Hotell Rossi" — och plötsligt fallit framstupa framför kamingallret. Hon hade inte sett hennes ansikte, när hon vände sig från fönstret — blott hennes rygg och hennes böjda hufvud. Inlet annat hade händt i drömmen — inte det ringaste — men hon hade blifvit så förskräckt, att hon gifvit till ett skrik, som ögonblickligen väckt hennes man — och Gud vet hur många andra hotellgäster! Och sedan kunde hon, som sagdt, inte få drömmen ur hufvudet.

Var det rummets skull? Hvar gång hon vände sig mot det djupa fönstret, såg hon flickan, och hvar gång hon vände sig mot kaminen, såg hon henne igen. Hon kom till att rysa, hvar gång hon tänkte på henne, och hur hon hade fallit. Där — framför hennes egen kakelugn. Och inte var det möjligt att just nu få ett annat rum i det här hotellet!

Redan då de i förgår afton först kommo hit till Venedig, hade hon ända sedan hon satte foten på denna jord — som nästan inte alls kunde kallas för "jord" — känt sig så besynnerligt förväntansfull och underlig till mods. Det var tidigt på våren och aftonen då de kommo hade varit fömligen kall och litet dimmig. Vattnet i Canale Grande glittrade grågrönaktigt mellan de ändlösa raderna af gamla palatser, hvilkas fina stolta linjer töcknigt gled in i den mörknande luften. Tätt inbill hvarandra vid kajen lågo hela rader af de berömda små svarta farkosterna, medan gondoliärerna — entonigt, tills hon nästan blef yr i hufvudet af det — ropade sitt eviga: "Gondole, Signora! Gondole!"

Hon ville inte fara längre än till Piazzetta. Piazzetta! — denna plats hvilken hon aldrig nämnt utan med vördnadsfull bäfvan, och hvilken hon nu ändtligt för första gången skulle beträda. Nu voro lyktorna redan tända, och i det bländande ljuset såg hon män och kvinnor långsamt vandra förbi hvarandra på Molo'n och öfver Ponte della Paglia. Staden var full af människor, men alla tycktes tysta, ty intet annat ljud hördes än orkestermusiken från de stora hotellen.

De gingo öfver Piazzan, som var upplyst som en balsal men nästan lika tyst som Piazzetta. Blott inifrån Procuratierna hördes hela tiden ett jämnt oredigt böljande sorl. Paren gingo fram och tillbaka öfver Markusplatsens glatta golf — bredvid ryskorna i pälsverk och amerikanskorna i hvita tailor-mades kände hon igen venetianskorna på deras mjuka svarta schalar som tätt inramade panna och kinder och pittoreskt föllo ned öfver skuldror och bröst, fint skuggande alla kroppens linjer. Några af dessa kvinnor sågo nyfiket på henne — eller rättare på

hennes man — då de i trängseln vid ingången till Mercerian kommo att snudda förbi dem.

Under tusentals lampor öfver butiksfönster fulla af koraller och juveler glödde Mercerian, Venedigs pulsåder. Människoströmmen, som inifrån stadens gränder sökte sig väg ut mot Piazzetta och hafvet fätnade och mörknade — det var tidtals nästan omöjligt att borra sig förbi den. Men i den smala gamla gatan, där hotellet låg, var stilla och — alldeles mörkt. Uppe från en balkong, som nästan gick ihop med en annan balkong på huset midt emot gnolade en kvinnostämman en vemodig och känslfull tysk folkvisa.

"Det är vår hotelljungfru," gissade Augusta djärf. "Från München eller Schweiz".

De hade kommit öfverens om att inte på villkor taga in på något af de "vanliga" hotellen. Här på Hotel Rossi bodde blott italienare, ett par fransmän och några engelska målare och målarinnor. Det hade en gång varit ett gammalt adelspalats och aldrig egentligen blifvit moderniseradt: rummen bestodo af idel väldiga djupa salar, inbördes förbundna genom en labyrint af trappor och korridorer och vinklar och vrår. Deras rum var iskallt och fuktigt och de två ljusen på nattduksborden upplyste knappt en tiondedel af det. Nästa morgon upptäckte Augusta att råttorna gnagt hål på hennes hattask och nästan ätit upp hennes finaste hatt. Först då hade man — litet motsträfvigt — anvisat dem detta rum med den präktiga kaminen, som alltså gjort så djupt intryck på henne, att den spelat en framträdande roll i den besynnerliga drömmen.

Hon hade ännu beständigt sin dröm i tankarne, då hon fram på eftermiddagen med sin skrifportfölj på knäet satte sig tillrätta i länstolen framför elden. Men med brefskrifningen gick det trögt — kaminen framför henne generade henne: hon torde knappt titta upp från papperet, emedan hon var rädd för att i den mörknade spegeln bakom den söndriga, stillastående pendylen återse bilden af den svariklädda flickan hon i sin dröm (hvilken nu nästan föreföll henne som

en vision) sett gå öfver rummet. Till slut föreföll henne stämningen i det gamla tysta gemaket, i hvilket inte det ringaste ljud hördes, till den grad genomskulig och hemsk, att hon ej ens torde vända sig i stolen och titta mot fönstret, hvarifrån flickan hade kommit. För hvar minut kände hon hjärtat klappa fortare och förblef sittande orörlig i samma ställning, böjd öfver papperet, i det hon intensivt önskade att någon — hvem som helst — skulle komma in i rummet. Men då hon ändtligen efter en lång stund hörde en dörr slå igen ute i korridoren, steg hennes mod genast och hon kände sig med ens oförlåtligt barnslig och löjlig. Med en ofålig rörelse ref hon det påbörjade bladet ur sin block-nota och beredde sig att med samlade tankar begynna brevet på nytt.

Men då hon reste sig upp och böjde sig närmare fram emot brasan för att bränna upp papperet, hände något. Ett par af de turifna papperslapparne föllo ned bredvid kamingallret, och då hon med handen förde undan mattan för att plocka upp dem, såg hon mycket tydligt på marmorrutan under den märkena efter fem utspridda blodiga fingrar.

Hon blef liggande på knä och slirrade orörligt ned framför sig. Nej — det var omöjligt att missstaga sig!... Det såg ut som om någon fallit och i fallet mot golvet gripit framför sig med en nedblödd hand. Där själfva handytan hvilat blefvo fläckarna blekare, men mörknade åter — tydligare än någonsin — uppemot handlofven.

Augusta låg ännu på knä framför den uppvikta mattbiten och hennes upplända fantasi jagade redan den ena mordhypotesen öfver i den andra, då det — ändtligen! — knackade på dörren. Det var hotelljungfrun, som enligt fruns begäran i egen hög person själf bar in eftermiddagstéet.

Det var en schweizisk flicka, som var född med tre språk på tungan och ett ytterligt förakt för alla resande. Hon använde korsetter till fyrtio francs stycket, brukade styfva linnekragar, "hade stil" och såg djupt ned på Venedigs koraller. När Augusta utan att strax resa sig upp satte sina uppsparrade förfärade ögon på henne och berättade om sin "uppläckt" ryckte hon bara på axlarna. Det var tydligt, att hon ansåg allt möjligt i detta italienska rättihål, i hvilket man bara vistades för drickspengarnes skull, och lät förstå, att det icke var godt att hålla reda på alla dem, som förr i världen blifvit ihjälslagna där i huset.

Men Augusta hade föresatt sig att taga reda på, hur det hängde ihop med "mordet".

"Var snäll och fråga sekreteraren, om han har tid att komma hit ett ögonblick," bad hon otåligt.

"Sekreteraren" var en mångsidig ung man från Genève, hvilken i Hotel Rossi intog ett slags sväfvande mellanposition midtemellan öfverkyllaren, portieren och värden. Han hade bland annat hand om posten och ansågs af vetgiriga damer äga ett outfömligt

förråd af arkitektoniska, historiska och arkeologiska kunskaper.

"Åh, monsieur Deprèz," ropade Augusta ifrigt — först i detsamma han öppnade dörren, reste hon sig upp. "Hvad jag är glad öfver, att ni hade tid att komma in ett ögonblick! Vill ni se..."

Och utan att spilla tiden med något slags inledning pekade hon frågande med foten på blodfläckarne framför kaminen och undrade skämtande — ty hon ville ej visa, huru upprörd hon i verkligheten var — om spöket, som måste finnas i det här rummet, vore värre än råttorna i det förra.

Åh fläckarne... Han hade hoppats att madame, som såg ut att vara så "délicate" (det är omöjligt att återgifva den sympatiskt vördnadsfulla medlidsamhet, hvarmed monsieur Deprèz tillät sig göra denna häntydning till hennes en smula bleka och trötta utseende) inte skulle upptäcka dem och oroa sig däröfver.

"Kommer jag att bli mycket förfärad," frågade Augusta okonsliadt, "när jag har hört historien?"

Sekreteraren smålog. Han hade mycket hvita tänder och ovanligt vackra bruna ögon — det var inte underligt, att de engelska målarinnorna på hotellet utan undantag funno honom "sympathetic".

"Vi ha gång på gång försökt att tvätta bort dem, men jag vet inte hur... marmorn är väl för porös... De komma alltid igen."

"Hvem mördade henne?" kastade sig Augusta, utan all inledning, djärft in i sin första hypotes.

Monsieur Deprèz tillät sig åter ett leende. "Ingen mördade henne. Hon föll omkull framför kakelugnen. Och det tros, att hon sårade sin hand på de där uddiga järnornamenten — han pekade på dem — "när hon föll."

"Det var alltså ändå en 'hon'!"

Hon hade naturligtvis hela tiden tänkt på flickan i drömmen.

"Det kan man ju nästan se på märkena," sade han torrt. "De äro ovanligt tydliga, inte sant?" Han böjde sig ned öfver dem — Augusta tog inte ögonen från dem.

"Ja," sade hon nästan hviskande, "de äro mycket tydliga, underbart tydliga. Man kan nästan inte förstå... Hvarför dog hon?"

"Hon dog inte, madame. Hon föll bara omkull. Hon bodde här."

"Hvem var hon?"

"Hon var en Contessina Giulia..." Han knackade sig förtvifladt på pannan. "Jag har glömt tillnamnet. Ett historiskt namn, madame — mycket bekant... Det är oförlåpligt! Men om ni visste, hur många namn jag hvar dag måste ha i hufvudet..."

"När hände det? Är det förfärligt länge sedan?"

"Nej, inte alls. Det är inte alls länge sedan." Augusta hörde hans ursäktande, nästan beklagande ton och kom plötsligt att tänka på förevisaren i *Accademia di Belle Arti* och hans litet föraktliga: "Moderno — Signora, moderno!"

"Det är inte alls länge sedan. Det var år 48. Och hon hette Giulia... Giulia..." Han letade ånyo med pekfinger på pannan hopplöst efter det berömda namnet.

"Det gör detsamma" sade Augusta ädelmodigt.

"Hon var på något sätt släkt med den siste dogen Lodovico Manin... Madame har nog sett hans palats?" tillade han välvilligt orienterande. "Det är nu Banca d'Italia."

Augusta skakade på hufvudet.

"Ja, tiderna förändras ju..." Hans uttryck var en sentimental tribut åt den siste dogen och den tid han representerade. "Hon var, som sagdt, släkt med Lodovico Manin och

en aderton, nitton år när Daniele gjorde sig till diktator 1848... Madame vet naturligtvis..."

"Nej, jag vet ingenting," sade Augusta uppriktigt.

"Vi äro också så långt aflägsna från madames fädernesland," ursäktade han henne sympatiskt. "Sverige — inte sant?..."

"... Jag har hört en hel del om Sverige," började han igen med en viss själfmedveten säkerhet. Ofanligt nordligt. Man är här mycket intresserad — åh, kolossalt intresserad! — af den svenska gymnastiken och Nobelpremierna och... och... gants de *Suède*," tillade han tvekande i brist på bättre. Det var tydligt, att hans kunskaper om landet, som låg "ofanligt nordligt", plötsligt inte räckte till längre. "En Bonaparte regerar ju numera i Sverige?..."

"En Bernadotte, menar ni..." mumlade Augusta diskret korrigerande.

"Åh, pardon!... En Bernadotte — naturligtvis en Bernadotte! Men namn... Madame vet, att historiska namn..."

Augusta blef ängslig för, att han åter skulle börja grubbla öfver den mystiska Giulias tillnamn och afbröt honom hastigt:

"Ni ville berätta mig, om den unga Contessina'n, monsieur..."

"Jag är förtviflad öfver, att inte veta mera om henne, madame... Jag vet blott, att strax innan revolutionen bröt ut och Venedig under Daniele Manin, som var ett slags diktator, åter förklarade sig för republik, hade hon blifvit förlofvad med en österrikisk officer... Ett stort namn, madame..."

"Det gör detsamma," afbröt Augusta afvärjande.

"Ett mycket fint namn — i Österrike. En vän af Radetsky... De voro förlofvade — regelmässigt förlofvade med alla vederbörandes samtycke — men efter upproret... Jag vet inte, hur det gick till — om det var Daniele Manins skull, eller hvems skull det nu var — men efter upproret tvang den gamle grefve... grefve (ännu en gång måste han med saknad afstå från det historiska namnet), Contessina Giulias far, sin dotter att bryta förbindelsen..."

... Den gamle grefven var patriot — varm patriot, madame! Monsieur Deprèz, som yttrat sitt patriote med ett uttryck som om han i andanom blottade hufvudet, blef nu åter en blaserad fransman, som för längesedan haft nog af Venedigs romantik. Hans röst blef lågmäld, halft beklagande: "Det är en mycket sorglig historia — en mycket sorglig historia."

"Men hvad hände då? Berätta."

"Det är som sagdt mycket sorgligt... Ingen af de unga kunde finna sig i de förändrade förhållandena och Contessinans bror fann sig till slut tvungen att utmana österrikaren. Det var medan Radetsky belägrade Venedig. Han låg här i fem månader — monsieur Rossi minns det mycket väl. I du-

ellen råkade brodern döda honom, österrikaren, menar jag — men — men — " Monsieur Deprèz tittade tvekande ned på sina händer och såg ut som om det han hade att tillägga verkligen vore alltför pinsamt för de "delikata" öron, som åhörde honom.

"Men!..."

"Åh, dessa italienskor!" — Han drog plötsligt axlarna nästan ända upp till öronen, rynkade pannan och bredde ut bägge sina flata händer. "Det är ju alltid samma historia med dem," utbrast han brutalt — "från den farfligaste till den allra förnämsta."

Men i nästa ögonblick blef hans ton åter mildt tragisk, "sympathetic":

"Contessinan hade varit mycket oförsiktig... Hon hade... Förhållandet hade följder," nästan hviskade han — nedböjd af blygsel.

"Åh," mumlade Augusta och kände sig också — af bara sympati med den blygsamme berättaren — helt generad.

"Hon stod härinne — sekreteraren reste sig plötsligt åter i sin fulla längd och sträckte dramatiskt ut armen — härinne i det här rummet. Hon hade blifvit sänd hemifrån och vistades hos sin tant, som då ägde palatset. Hon stod härinne, säger jag, när gondoliären rodde upp till porten därnere med hennes broder.

Det säges att han var hårdhärtad nog — brutal nog..." Den unge mannen liksom krympte ihop sig, hans sammetsbruna ögon blefvo smalare, mörkare, uttryckte sorg och fasa — han gick synbart upp i sympati för Contessinan. "Han var brutal nog säges det att själf öfverbringa sin syster budskapet."

"Dog hon då?" frågade Augusta.

"Nej — ack nej! Detta var hennes sofrum."

Han såg sig vemodigt om och återtog med liflighet:

"Brodern kom alltså i sin gondol tillbaka från duellen, och när han såg systemen i fönstret lade han pekfinger på kors och ropade upp till henne, att nu kunde hon aldrig mera här på jorden vänta sig att träffa sin älskare."

"Ett sådant odjur!" utbrast Augusta indignerad och ryste till. Åter såg hon tydligt den svartklädda flickan gå tvärs öfver golfvet — från fönstret — från fönstret där borta, under hvilket brodern stod, fram till kaminen.

"Ja... Men hvad skall man säga? En historisk familj, madame, måste ju hålla på sin ära, sitt namn..."

"Men hvad blef det af den stackars flickan?" afbröt åter Augusta fransmannens kallblodiga reflexioner.

"Hvad skulle hon göra annat än gå i kloster? Hon är nunna i det nya Caritåklösteret."

"Ar?" ropade Augusta förundrad, mycket häftigt. "Lefver hon då ännu?"

"Si, signora," sade sekreteraren enkelt. Han böjde på hufvudet. Huru upptagen hon var af historien, som på ett så märkvärdigt sätt liksom lefvandegjorde hennes dröm, kunde hon inte låta bli att undra, om monsieur Deprèz själf visste hvilken dramatisk instinkt han ägde, och om han oberoende af alla hennes frågor och utrop — med flit sparat detta sista faktum för sin sortie.

Efter middagen, då Augusta med sin man gick förbi monsieur Deprèz, som i sitt lilla mörka kontor höll på att bekymmersamt diskutera omöjligheten att anbringa mr Barners terrier med den lika bekymrade portieren, vände han sig ett ögonblick plötsligt till den unga frun.

"Madame," sade han med sitt förbindliga leende —, "jag har i eftermiddag ofrivilligt yttrat en osanning. Syster Maria Giulia i Nya Caritåklösteret lefver inte längre. Just i natt — har jag nyss hört berättas — är hon död."

Svenska Basaren i Paris

OR ATT ÅSTADKOMMA ökade penningmedel till den svenska kyrkobyggnaden i Paris har, som bekant, på initiativ af grevinnan Gyldenstolpe, den svenske ministerns maka, anordnats en lysande basar i det svenska legationshotellets charmanta väning, hvarvid ej endast medlemmar af därvarande svenska koloni biträde, utan jämväl ett antal damer ur den förnåma franska societeten medverkade. Nedanstående bilder, tagna af vår parisfotograf, hr Albin, ge våra läsare en föreställning om basarens olika "comptoirs" och "groupes". I den stora gruppen af unga damer märkas frökarna Andouset, Boberg, Giesecke, Hejkenkjöld, Jensen, Mörner, Nordenfalk,

Nordling m. fl. I spetsståndet residerade fru Cheminais. Så ha vi dockorna, salongen med Rörstrandsporslinet, hvilken afdelning förestods af fru Berencruz med biträde af friherrinnan v. Rosen m. fl. I matsalen med dess unika gobelänger, framställande "Jefta offrande sin dotter", var byffé, som förestods af friherrinnan Adelsvärd, grevinnan Pourtalès m. fl. Vid inträdet i legationshotellet möttes de besökande redan i trappuppgången af den för parisarne egendomliga synen af en vackert klädd majstång, och inne på gården visades ett diorama i en särskildt gjord tillbyggnad. Den vällyckade basaren, som utgjort ett originellt evenemang i Seinestadens nöjeslif, har tillfört kyrkobyggnaden en totalinkomst af 40,000 francs.

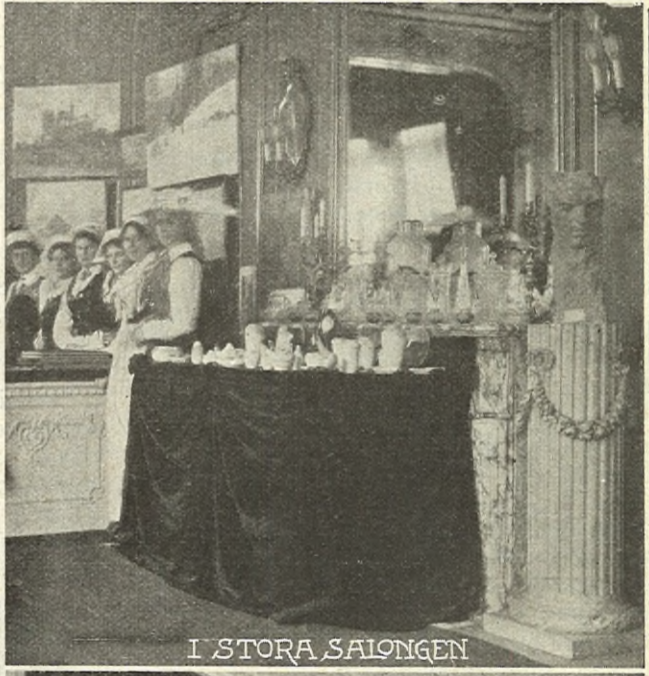

GREVINNAN GYLDENSTOLPE

MEDVERKANDE DAMER

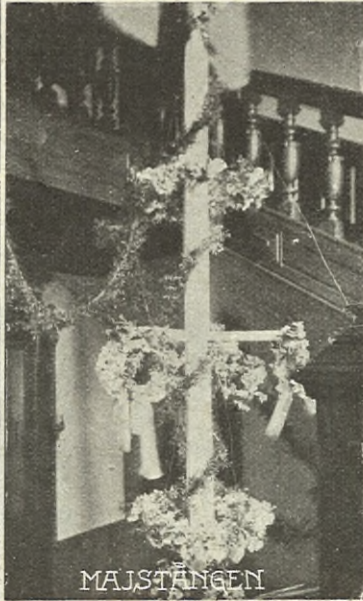
SPETSSTÅNDET

I STORA SALONGEN

DOCKUTSTÄLLNINGEN

MAJSTÄNGEN

BUFFETEN I MATSALEN

PER EKSTRÖM

Töre vörnissager

VATTENLÖDE PÅ ALVARET

KONSTNAREN PER EKSTRÖM, HVARS solmålningar tillhöra något af det vackraste, som nutida svensk landskapskonst kan uppvisa, är numera bosatt på sin faderneö, Öland. Nedanstående intervju

CH SPELA OSS, LIF, EN solmelodi — — —!"

Gråhvit vinterdager. Oländsk ödestämning öfver alfvarets kalmarker, där väderkvarnarna mot stålgrå himmel dragit konturer af mörkaste tusch. Färglöst och kallt rullar sundet sina vågor mot landborgens steniga strand. "Och spela oss, Lif, en solmelodi men spelar du inte — så spela väl vi — —."

Hur kommo de stroferna som röda inslag i gråvädersstämningen? Jo, nedanför alfvarets mörknande slottsruiner, inne bland kala ekdungar ligger en hvit villa. Därinne bor "solmålaren", Per Ekström. Där Per Ekström finns, där trollas solen fram.

Det glittrar och blänker därinne i ateljén på bruna stammar, på blåa vatten. Solen slår gnistor i frostiga drifvor. Den stiger i gryningslimma ur

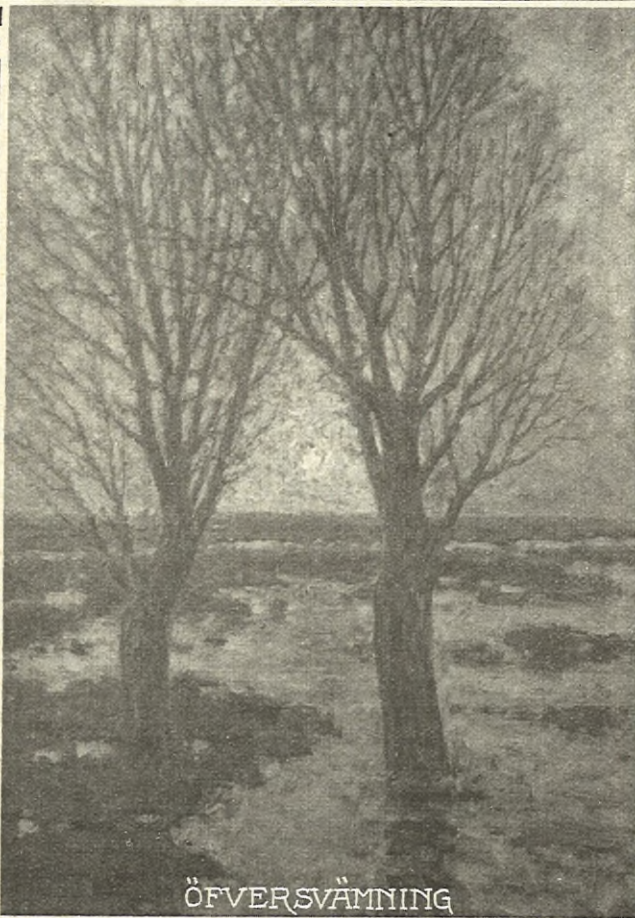
har ffrånledts af ott han i dagarna öppnar en utställning af sina senaste verk i Konstföreningens lokal, där han som kändt firat konstnärliga triumfer flere gånger frr och där en ny nu torde vänta honom.

viddernas rosentöcken, den glöder öfver kvällsröda västervågor, och där är sol också i konstnärens ögon, i hans anlete, ur hvilket skaparglädjen lyser.

Man ryckes med, blir optimist härinne, dagen må vara aldrig så mörk. Ingenting kan heller villa synen, abstrahera bort intrycket af alla dessa med pänseln diktade solhymner. Ateljén är som en dylik skall vara, en ram kring konstnärens egna verk, ej ett museum för olikartade lyxföremål. Ett bord, en stol, en kamin, rullar af omålad duk — det är bara med färg det slösas. Kremserhvitt och kromgull, ultramarin och saturnrött, krapplack och pariserblått...

Det primitiva i inredningen ger en förtummelse af samlad kraft, af intensitet i arbetet.

"Arbete," säger Per Ekström, "ja, jag har haft det knogigt nog med mina många skisser därborta från östkusten.

ÖFVERSVÄMNING

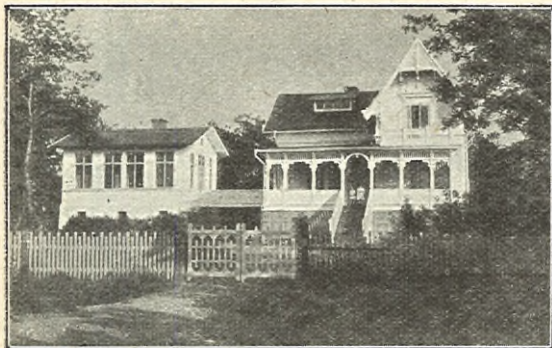

EKAR I EFTERMIDDAGSSOL

STRANDPARTI

PER EKSTRÖMS VILLA PÅ ÖLAND.

För att inte nämna en del andra saker jag velat ha klara till utställningen. Så nog har jag legat i den här hösten. Men vi ha motiv därhemma i Segerstad. Och soluppgångar!!

Upp och ute i ottan får man vara för att fånga stämningar, som t. ex. den här. "Ljusets gryningsstund" har jag kallat den. Det var svårt få samma fraîcheur öfver reproduktionen som öfver skissen — men jag kan ju alltid exponera den!"

"Ljusets gryningsstund". Den taflan borde bli utställningens great attraction, ej blott för fackmän. Inga detaljer. Inga konturer — och en underbar helhetsverkan. I fonden hägrar som en aning österhavet, höljdt i morgondis. I förgrundens töcken några fasta linjer. Ett kyrktorn? En stuga eller en dunge? Fantasin har fritt spelrum. Gungande, mjuka dimslöjor under en himmel skiffande som opal — är det hedens skyddsandar, som tråda sin luftiga långdans i gryningen gyllene klärobskyr?

"Ekar i eftermiddagssol." Klarblått vatten. Yppig grönska. Sol, sol, sol. På blad, på vågor, på stenar och träd. Taflan ger med sin kraftigt verkande belysning en vision af styrka och lugn omedelbarhet.

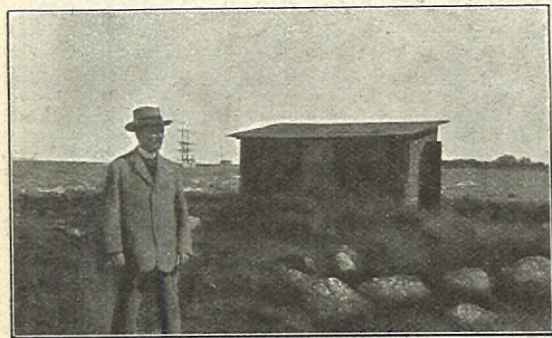
"Vattenflöde på alfvaret." Barvinter och middagstid. Vid horisonten förtonar i diset konturerna af Segerstads kyrkspira. Blänkande vattensamlingar, en melankoliskt gråblå färgton öfver hela det originella motivet.

Svårt är för öfrigt tro att samma hand åstadkommit sådana motsatser som dessa båda sista dukar med sin skarpa kontrastverkan.

"Ovädersmoln" hör också till nyheterna. De två pilarna i förgrunden böja sig i förkänsla af annalkande storm, hafsstrimman i fonden lånar ett kallt stålglitter af det dämpade ljuset däruppe i zenit — ett hedmotiv prägladt af den nationella karaktär och den varmt subjektiva uppfattning som utmärker Per Ekströms alla så äkta impressionistiskt återgifna ölandsstämningar.

"Skogsmystik" — flyktiga solreflexer inne bland röda stammar — "Öfversvämning", "Strandparti" m. fl. — de bidra hvar och en i sin mån att med blixtljus belysa de intressanta faserna af en allsidigt utvecklad penselföring.

"Ja, nu gäller det," säger Per Ekström, där

PER EKSTRÖMS "ATELJÉ" PÅ HAFSSTRANDEN.

han står i sin målarrock och med paletten i hand tar en öfverblick af alla färdiga dukar. "Omkring den 1 febr. öppnar jag — och se'n kommer kritiken. Inte alltid kan man hoppas på förståelse.

Men kanske vi nu skall titta in till familjen?"

Och därinne i den gästvänligaste af alla villor, där slår "Pelle" bort tankarna på både utställning och "allmänhet", berättar humoristiskt om sina växlingsrika studieår på fransk botten och öfvar sin lilla mörkögda förs, Britta, i konsten att dansa normandiska danser. Politiken är inte "Pelles" käpphäst. Soleffekterna i en skogsdunge intressera honom mera än tio F-båtars vara eller icke vara!

Men tiden lider. Per Ekström följer oss till afsked ut på verandan. Hans blick drages åt det håll, där under gråa molnmassor en guldrand bleknar öfver smålandsskogarna.

"Se där ha vi litet färg ändå," säger han. Färg, ja!

"De största koloristerna — de största realisterna." Håller den sentensen streck — då är säkert Per Ekström en stor realist.

ELSA HAGÉUS.

PER EKSTRÖMS FÄDERNEHEM PÅ ÖLAND.

Veckans konst.

IVÅ UNGA KONSTNÄRER, Anders Altzar och Ivan Johansson-Constantin, ha ordnat en liten utställning i Claës Hultbergs konsthandel och båda synas vara lofvande förmågor med fint färgsinne och en redan afsevärdt utvecklad teknik. Altzars landskap äga i allmänhet kraft i uppfattningen och han ser naturen med ett ungt målarögas glädje öfver fenomenen. Ivar Johansson-Constantin ger i sitt porträtt af N. v. Dardel prof på levande karaktäriseringskonst, hvarförutom han äfven bjuder på anslående landskapsbilder.

En annan utställning har samtidigt pågått i Hallins konsthandel, målningar i akvarell och olja af David Söderholm. Där ha vi också att göra med en allvarligt framåtsträfvande talang, som, ehuru han ännu har att öfvervinna en viss hårdhet i det måleriska föredraget, torde vara en koloristisk begåfning att räkna med.

Statistik för hushållet.

Mot insändandet af 1 kr. i frimärken till Iduns Tryckeri-Aktiebolag Specialafdelningen System, Bryggaregatan 17, Stockholm, erhållas franko 25 st. statistikkort. (Se artikeln i ämnet i Idun nr 1 och 2!)

Santa Teresina.

Berättelse från det nutida Capri af
NILS WILHELM LUNDH.

(Forts.)

TERESINA SKYNDADE GENOM RUMMET med sitt palmlblad och sökte åter få lif i glöderna ute i köket. Snart brann det som fnöske därute, och nu kom det som ett pistolskott, så att ett träkol föll ut öfver golvet.

— Hvad tar du dej till, slyna! — ropade signoran.

Teresina höll på att bränna upp sitt palmlblad.

— Det råkade ta eld i palmlbladet, — sade hon.

— Genast två soldo! — ropade signoran med en blick åt Lomboni, som nu fördjupade sig i sin tidning.

Teresina smög sig ut i hallen och nedför de hundra trappstenarna. Hon sprang snart som förföljd. Hon sökte en vrå att gömma sig i. Så kom hon ned till den inre gården och smög sig in på gångstigen till den förtorkade brunnen. Där inne var det en bresch i muren, så att hon kunde komma in i den skräpiga trädgården. Hon slog sig ned under närmaste orangeträd. Det var nästan mörkt nu, men månen gick upp öfver takkrönet.

Det blef som en förtrollande skog allt, och ljusfigurerna togo form och fingo lif öfver skräphögarna. Teresina såg Jungfru Maria med barnet, ja, hvar hon vände sig såg hon den heliga modern med barnet. Och så föll hon på knä vid orangens stam och bad och bad.

Det stod nu klart för henne allt: Signoran hade sin stora sorg, det förstod hon. Signoran hade aldrig blifvit mor, fast hon längtat så efter ett barn. Ja, nu förstod Teresina, hvarför signoran alltid gått förbi mödrarna och deras små barn och aldrig stannat och pratat som de andra kvinnorna i klostret. Teresinas hjärta klappade häftigt, då hon tänkte på, hur hon pratat med den helige Sebastian i dag om signoran, som ändå hade denna stora sorg att bära. Och sorger voro tyngre än stenar, det kände nu Teresina. Hennes afgud hade fallit samman som glas, och ändå kunde hon i sitt brådmogna sinne inte låta bli att beundra honom, hans korta, skarpa ord, hans gest, som kom som en dolkslöt, hans sätt att hålla upp hufvudet. En blödande känsla af skam och ångest öfver att ha kommit in på mörksens väg, kom Teresina att alldeles falla samman i bön inför den heliga jungfru, som hon såg för sig i månlyset mellan orangens grenar. Och medan hon bad och ifrigt lofvade att bli en annan människa och lägga på hjärtat allt, som nunnorna sagt uppe i fattigskolan Santa Teresa, tyckte hon sig höra signors och signorans röster, det var några få ord, som sagts för några dagar sedan och som nu fingo en underbar klarhet för henne: "Hvarför ber du till Sebastian?" hade signor Lomboni sagt: "Det är väl alltid lite gladare med madonnan?" — "Ah, den heliga madonnan är inte för mig", hade signoran svarat, "Sebastian med sina pilar är den ende, som kan hjälpa! Jag är alldeles för fattig för den heliga modern."

Teresina grät och tänkte på sin egen mor, stensbärskan på Punta Tragara. Hon tyckte sig se moderns ansikte långt nere från källarhållet under Lombonis loggia. Och det mörka, färdade ansiktet lyste upp, då det såg upp mot blommorna, där Teresina ofta fattade post, då mor var hemma till middag.

— O, Santa Teresina mia! — hade mor helt skämtsamt sagt en gång. — Jag är så

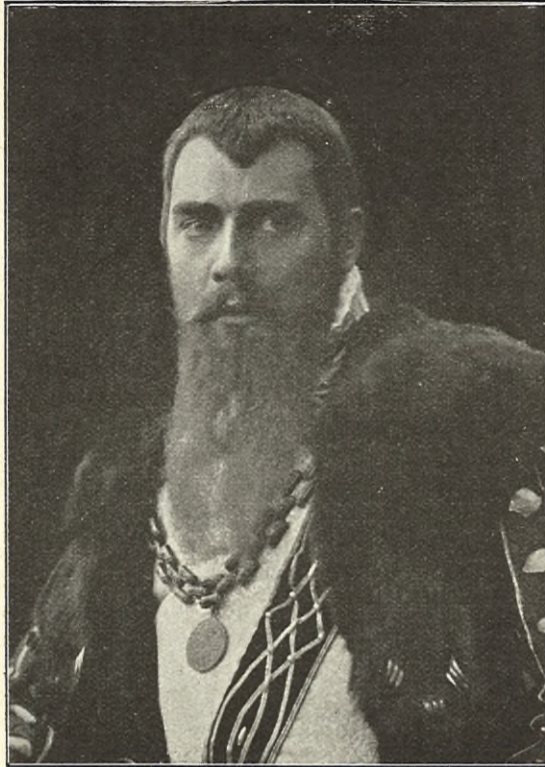
Från scenen

Idun

och estraden.

STRINDBERGS DAGEN BEHÅRSKADDES de stockholmska faldscenerna för en gångs skull så godt som utslutande af svensk dramatik. Ej mindre än fem teatrar gåfvo då pjäser af vår främste dramaturg, och alla dessa uppföranden skedde inför utsålda hus och beledsagades af ett spontant bifall, som gaf vid handen, hur starkt intresset i själfva verket är för den strindbergska dramatiken.

Dramatiska teatern gaf som premiär "Erik XIV", hvilket skådespel, utan att vara ett af diktarens mästerverk, dock kan räknas till hans verkningsfullare i fråga om kraftig figurskildring och äkta

Anders de Wahl som Erik XIV.

sig an Tore Blanchés af Dramatiska teatern återremitterade skådespel "Skuggan", som vid dess framförande på scenen vann en aktningvärd framgång. Författaren har ej ansträngt sig att finna något originellt motiv för sin sceniska skapelse, utan fast hellre valt ett, som på olika sätt redan utnyttjats af andra dramaturger: den s. k. fallna kvinnans sträfvan att nå social upprättelse genom äktenskap med en ansedd man.

Som stycket redan då det framkom i tryck varit föremål för omnämnande i denna tidning, inskränka vi oss nu till att konstatera dess i allmänhet goda verkan från tiljan tack vare en från akt till akt sig stegrande dramatisk spänning i handlingen och en naturlig dialog. Vissa osannolikheter i kompositionen framtråda nog grellare i ramplyuset än vid läsningen, men styckets sceniska lämplighet kvarstår i alla fall, och det finnes inget skäl, hvarför den talangfulle författaren skulle undandragas den uppmuntran han förtjänar, eftersom det är ett svenskt skådespel och långt bättre än det myckna utländska kramet från litterära 25-öres basarer, som med sådan smak godtages af publiken.

Männens roll uppbars af herr Olsson, hvars intelligenta och fasta konst grep och fasthåll hufvudparten af publikens intresse. Fröken Nelson som hustrun var bra i ensaka scener; sin mimik sköter hon synnerligen väl. Den underligt tecknade advokaten återgafs måttfullt af herr Ståhl, och i en biroll öfverraskade fru Deurell med en bit realistisk konst, som genom sin lifsfärg blef alldeles fristående i den rätt teatraliska miljön. I bilden af den moderna kvinnan har författaren pennat halkat, och rollen fick heller intet stöd af framställarinnan, fröken Appelberg, hvars vafslagda spel man har svårt att förlika sig med. Fröken A. har kanske en gnista talang gömd någonstades i sitt inre, men för att få fram den i lyuset blir det allt af nöden att hon underkastar sig ett energiskt studiearbete. På sitt nuvarande stadium är hon icke ens skissen till en artist.

Ur operetten "Eva" på Oscarsteatern. Octave (hr Ullman) och Eva (fröken Grünberg).

strindbergska ton. Herr de Wahls framställning af den nervsjuke konungen var som tillförene en konstnärligt genomförd skapelse, förträffligt betydande konungens uppjagade sinnesstämning och framhäfvade hans i grunden, trots alla förvillelser, vackra karaktär. Någon öfverdrift kunde ju i vissa ögonblick spåras i aktionen, men det inverkar ej på totalframställningen, för hvilken man bör vara skådespelaren tacksam. Strindbergs Erik XIV kräver för öfrigt en artist, som inte fruktar att då och då i sin konst öfverskrida marginalen.

Herr Hedqvists Göran Person står jämväl på ett mycket högt konstnärligt plan, särskildt finner han förträffliga uttryck för härskarbegäret som och för det mänskliga hos den fruktansvärde konungagunstlingen. Mot slutet af stycket bleknar figuren dock betydligt i sin dofvare resignation under "makterna", men det är utslutande rollens skuld. Hela gestalten är strängt taget blott en skiss med några kraftiga färgsättningar här och hvar.

Fru Torssell ger en intagande bild af Karin Månsdotter och bland smårollerna tecknar man sig med nöje till minnes hr Envalls kärnfulla spel som Måns Kneckt.

Infima teatern tog

Scen ur komedien "Den nye Buddha" på Malmö teater. Från vänster: herr Tranberg, frkn Spångberg, herr Sjöström, fru Vallin, hr Lund och Bjarne. Ateljé Jonn, foto.

En till sista plats fullsatt salong mötte herr John Forsell, då han inledde sitt gästspel med framställandet af Arnlot-figuren i W. Peterson-Bergers poetiskt sköna tondrama af samma namn. Vokalt var prestationen glansfull och äfven det dramatiska uttrycket ägde styrka och fyllighet utan att sångaren dock där nådde företrädaren i frisk ungdomlighet och poetisk gestaltning. Som lappflickan Waino täflade fru Oscar med herr Forsell i klangskön sång, och hennes känsliga spel, så fritt från all stereotyp operation, var nu som tillförene af gripande verkan. Att Brysselkvarietten änyo gästaf

Dagobert (hr Schröder) och Pipsi (fru Meissner). Ateljé Jæger foto.

Stockholm vederlägger åtskilligt af det klander, som riktas mot hufvudstaden som svenskt musikcentrum. "Brysslarne" behöfva endast anmäla sin hitkomst och deras konserter samla genast utsålda hus, trots det att de företråda den tonkonst, som kräver den mest utvecklade musikkultur för att rätt kunna njutas. Och den tycks en stor del stockholmare i alla fall äga. De tre konserterna ha upptagit namnen Beethoven, Brahms, Tschaiowsky, Haydn och Schubert, och vare sig de fyra stråkarne tolkat klassikerna med Beethovens gudomliga "harpkvarter" som förgrundspjäs eller de moderna mästarnes idéer har utförandet städse ägt samma ädla slipning. I Brahms melodifagra klarinettkvintett, op. 115, sköttes klarinetten med mjuk tonbehandling och mönstergill precision af en stockholmsmusiker, hr A. Johanson.

En finsk violinist Sulo Hurstinen sökte med en konsert i Vetenskapsakademien fånga publikintresset, men lyckades blott delvis öfvertyga om sin begåfning. Han har en vacker och innehållsrik ton, men tekniken brister ännu i väsentlig grad.

Har Oscarsteatern nu omsider vunnit sin stora kassapjäs för säsongen? Ja, därom torde vara tu tal. Léhars "Eva" gör nu

sitt segertåg genom hela Europa, och af ett dylikt triumfstycke väntar man sig naturligtvis mycket. Herrar textförfattare tyckas ha utgått från föresatsen att med denna operett tillgodose alla sceniska smakriktningar. Önskas det stor opera? Var så god, här är den i Evas sentimentalt och tragiskt sjungande gestalt. Får det lof att vara operett? Var så god, fröken Pipsi och herr Dagobert — förstklassigt märke. Behagar ni ett stycke melodramatiskt folkskådespel? Det finns också — i arbetarförbundens dystra gestalt, och önskas den förnuftslosa variéten med dess akrobatik, lättfärdiga kjolsvängningar och sinnesretande benförevisningar, så stå herrar librettister äfven till tjänst med den omtyckta produkten.

Komponistens musik måste gifvetvis få samma heterogena prägel, och det vore synd att påstå, att Léhar saknar mångsidighet. Han är med i textens alla skiftningar och han reder sig ur svårigheterna med en alltigenom smidig talang. Det är därjämte schwung öfver hans melodier och han kan säga roligheter i sin musik, hvilken förmåga de båda textförfattarne däremot sakna i betänklighetsgrad, ty dialogen är tröstlöst torr. Det muntra ligger uteflutande i mer eller mindre graciösa bensprattlingar och skutt öfver möbler och annan rekvisita.

Utförandet gör Oscarsteaterns artister, eller snarare deras muskler, all heder. Eva, som ej tillhör den sceniska idrottsklubben, utan rör sig i vanlig gångtakt, spelas täckt af fröken Grünberg, hvars vackra röst dessutom bereder dem af åhörarne glädje, som ännu vilja höra sång i en operett. Den problematiska dam, som går under smeknamnet Pipsi, har en skålmsk och fager representant i fru Meissner, och hennes tjollige älskare spelas lustigt nog af hr Schröder. Herr Ullman som fabrikschef rör ej för att han verkar som klippt ur en modejournal för herrar, men typen är fråkig.

På uppsättningen har direktionen ej sparat några kostnader, och damernas dräkter utmärka sig för en mindre vanlig prakt och dyrbarhet.

I Malmö har uppförts ett nytt modernt stycke af Einar Fröberg, "Den nye Buddha", en skildring ur det nutida stockholmska affärlifvet, som, enligt lokaltidningarna, säges vara synnerligen talangfullt skriven.

ARIEL.

SANTA TERESINA. (Forts. fr. sid. 78.)

glad, att jag har dig där uppe! Och skulle du inte få vara däruppe, såvida du en enda gång kom ner till mig, skulle jag aldrig mer vilja ta dig i min famn, Teresina mia, bara för att du skulle få vara däruppe!

Teresina såg åter för sig den heliga modern och barnet midt i månskenet under orangeträdet, och hon sjönk så djupt i bön, att allt blef som himmelskt ljus rundt om. Hon lofvade, att aldrig mera bränna upp sitt palmblad för signorans skull. Och aldrig mera skulle hon bli ond, när signoran klagade, ty signoran var ensam i världen.

I detta ögonblick var det som hade Capris alla hvita sippor kommit ned som en enda ström från Monte Solaros topp — de bredde sina kalkar öfver de månlysta taken, de vajade som för en häftig vind — stego som en skummande flod öfver alla gränser — och i Teresinas öra ljöd det som en källas sorl — det kom borta från den utsnade brunnen — men nu tusslade det i grenarna rundt om — hon tänkte på vattenbäraren och hans åsna och tyckte sig se dem komma på stigen mellan de låga murarna, samma väg som Jesu Bambino — hon hörde ett piskrapp — reste sig nu och sprang åter in mot arkaden och uppför de hundra trappstegen.

Signoran bannade, men Teresina kysste hennes hand.

Så gingo dagarna. Signoran kände alls inte igen Teresina. Hon hade blifvit så allvarlig och på samma gång så glömsk. Men matmodern kom sig sällan för att banna. Hon kände sig ofta helt blyg inför barnets undrande blick. Signoran, som eljest aldrig lät en dag gå, utan att klaga öfver sin bristfälliga garderob, lade märke till, hur fattigt

Teresina var klädd — endast den grå lap-pade klänningen, inte ett band, inte ens en liten korallbrosch eller en ring. Och då kom signoran ihåg, att Teresina en gång stannat utanför en bod och med förljusning pekat på ett ljusblått sidenband. Signoran hade inte vid detta tillfälle sett de bruna barnaögonens längtan efter denna pynt, detta hårband, hon hade bara undrat öfver, hvarför det just var blått, som Teresina skulle längta efter och inte rödt eller gult. Skulle en så ung flicka redan kunna ha sin bestämda färg, för hvilken hon glömde alla andra! Signoran hade den gången gått i djupa tankar. Hon hade sett för sig Jesu Bambino och undrat öfver, hvarför dessa vaxdockor alltid hade ljusa blåa ögon och inte bruna eller svarta som hos landets egna barn. Ja, sådant kunde signoran ofta reflektera öfver i ensamheten i Santa Teresa!

Nu reflekterade inte signoran. Hennes hjärta var rödt. Hon gick ut på Piazzan utan att tänka på, hur enkel hon var, hur hon gick som en höna bland alla de främmande, lustvandrande påfåglarna. Hon gick in i boden och köpte det breda, blåa sidenbandet till Teresina.

Teresina blef öfver sig af förljusning. Hon fick kamma sitt hår med signorans egen kam och knöt och knöt på bandet. Hon sade, att rödt siden säkert skulle klä signoran. — Signoran log. Aldrig hade hon tänkt så lite på vackra band och siden som just i dag. Hon var nöjd med sin gamla gråa dräkt. Den skulle nog kunna lappas upp på något vis, tänkte hon.

Samma dag talade hon med Lomboni och bad om en ny dräkt till Teresina. Det satt hårdt åt, det såg hon, men så fick hon fyra lire. Hon gick genast och lade dem i Teresinas hand. Nu skulle Teresina gå med sin mor till Piazzan och se ut åt sig ett tyg, som var hållbart och vackert. Ja, hon kunde få köpa hvad hon ville, och tyckte hon bättre om en ring eller en brosch, så kunde hon nog få båda delarna för fyra lire. Hon, signoran tog ansvaret på sig!

Teresina neg och neg och visste inte till sig af glädje. Hon gick genast ut på loggian för att ensam med blommorna tänka ut, hvad som kunde vara vackert och hvad som kunde hålla längst. Hon ordnade med de blåa klockorna och rättade upp det, som böjt sig för vinden. Så i ett ögonblick stod det för henne. Hon såg det som i glans från tolf höga ljus, och ändå var där som en slöja kring det: Jesu Bambino.

Hon såg inte det heliga barnet ensamt, som det synt i glaslådan, då det burits till vattenbärarens dödsläger. Hon såg det i madonnans armar, och madonnan själf log så ljus och stilla, som hade hon aldrig burit hvarken sten eller sorger.

I nästa ögonblick skyndade Teresina nedför de hundrade trappstegen, och snart var hon ute på Piazzan. I handen slöt hon sina fyra lire, den första lönen. Hon stannade vid hvarje bod, och de bruna ögonen strålade och ville äga allt, som hade färg och glans. Vid leksaksboden fick hon en svår stund: Där fanns en liten Vesuvius i miniatyr, omgäfvad af små träd. En liten raket kunde stickas ned i kratern, och när man så tryckte på en knapp, sprutade berget eld. Den kostade tre lire. Teresina stod redan vid dörren, men på en gång steg blodet upp och purprade hennes kinder, och hon skyndade skamsen vidare. Det var ju en madonna, som hon bestämt sig för att köpa! Hon visste precis, hvar den fanns!

Men gatan upp mot Via Tragara var så lång och smal, och butikernas alla vackra saker lockade. Hon måste stanna gång på

gång, men allt fastare slöt sig den lilla handen kring silfret. Äntligen var hon framme. Det var en liten butik med färgade och brända bilder i lera. Just där stod hennes madonna med barnet och lyste, det var den vackraste lilla bild — de hade bara fått tre ögon tillsammans på det exemplar, som stod i fönstret, men glasynen lyste, så alla små skavanker föllo mindre i ögonen. Bilden var brun och blå och röd, mest blå, och Teresina fann, att den var vacker! Madonnans hela klädning var blå, och hon slöt Jesusbarnet in i fällen af sin mantel. Vid hennes fot var en liten skål anbragt för olja och ljus, så ingenting fattades. Bilden kostade bara två lire, och Teresina kände sig åter skamsen, då hon tänkte, att hon för en stund sedan varit färdig köpa Vesuvius för tre lire. Hon skyndade nu in och köpte bilden. Och för de återstående två liren köpte hon olja och små, på runda korkskifvor simmande veckor. Hon fick en hel flaska med olja och en hel ask med veckor. Det skulle räcka ett helt år, sade gumman, som förestod butiken.

Då Teresina visade, hvad hon köpt för signor Lomboni och signoran, sutto de tysta båda och kunde inte finna ord. De tyckte, att det var dumt af henne att kasta bort så mycket pengar. Den heliga jungfrun fanns ju i kyrkan, och de kunde inte genast fatta, att Teresina ville ha henne infill sitt hjärta, liksom Jungfrun själf tryckte det heliga barnet till sitt. Ja, nu kunde inte Teresina få till en ny klädning förr än till vintern, sade slutligen signor Lomboni.

Teresinas egen mor tyckte, att Teresina för en gång skull varit mindre förståndig, då hon på en gång gjort af med hela fyra lire: "Jag har ju själf en liten madonna af vax," sade hon, "och den hade du godt kunna få för dej, jag har ju inte tid med sån't hemma. Den heliga jungfrun får förlåta mig, att jag endast har tid för henne i kyrkan."

Men alla dessa små snubbor gjorde bara, att Teresina än ifrigare slöt sig till sin madonna. Hon skulle nu finna en plats åt sig, där hon kunde vara riktigt ensam med den och där hon kunde tänka den lilla lågan om kvällarna. Och så kom hon att tänka på orangeträdet, vid hvars stam hon först gripits af det underbara. Ja, i klostergården skulle hon söka en plats för sig.

Hon skyndade snart dit ned med madonnan gömd i en flik af sin gråa klädning. Men där var så skräpigt och smutsigt rundt om, och det hade hon inte sett eller tänkt på under månskenskvällen. Nu var det full dager, och skräphögen strax invid var väl inte ett grannskap för den heliga jungfrun. Teresina stod helt handfallen, men hur hon brydde sig, kunde hon inte tänka ut en lugnare plats än just denna. Här skulle ingen störa hennes andakt, och hon skulle komma hit om kvällarna, då endast trädens kronor kunde skönjas mot stjärnhimlen. Då skulle hon tänka sitt lilla ljus. Jungfru Maria skulle förstå henne.

Och när hon nu såg sig om efter en plats för bilden, föll hennes blick mot den långa, halft förfallna muren, och i en ränna helt nära hade några stenar fallit ut, så att där var en liten nisch, lagom stor för madonnan. Teresina snyggade upp det lilla murhållet och bar bort skräp och skärfvor från den närmaste platsen, rundt om. Så ställde hon sin jungfru i nischen, bröt några orangeblommor och satte i ett söndrigt glas med regnvatten i, bad tyst en bön och skyndade åter till sitt arbete.

(Forts.)

Wethergren's
KAPPOR
&
KOSTYMER

OMSORGSFULASTE ARBETE
STIUELLA MODELER
ERHÅLLAS I DE FIESTA
KAPPAFFÄRER I RIKET

Sultan-cake. 230 gr. smör, 230 gr. florsocker, 6 ägg, 1 hg. syltade apelsinskal, 1 hg. succat, 130 gr. sultanrussin, skalet af 1/2 citron, 75 gr. sötmandel, 50 gr. pistacior, 275 gr. hvetemjöl, 1 tsk. bakpulver.

Till formen: 1 msk. smör (20 gr.), 3 msk. fint stötta skorpor.

Beredning: Smöret smältes, får kallna och röres, tills det blir hvitt och pösigt, därefter tillsättes sockret, äggulorna, en i sänder, de fint skurna apelsinskalen och succaten, de rensade och förvållda russinen, det nätt rifna citronskalet, den skällade och malda sötmandeln samt de skällade och fint hackade pistacierna. Sist röres mjölet, som bör vara siktadt och väl blandadt med bakpulvret, hvarefter de till hårdt skum slagna äggvitorna nedskäras. Massan sås i smord och brödbestöld stor kranform och kakan gräddas i ej för varm ugn omkring 1 1/2 tim.

Artistkompott (f. 6 pers.). 2 1/2 dol. klar, sinnig sockerlag, 1 dol. champagne eller hvitt portvin, 2-3 vackra, goda äpplen (färska), 2-3 goda, lösa päron (färska), 2-3 bananer, 2 apelsiner, 1 1/2 hg. blå eller gröna vindruvfor, 6 rätklor (kompott), 3 msk. körsbärsylt eller kompott.

Beredning: Sockerlagen blandas med vinet i kompottskål. Äpplena och päronen skalas, skäras i jämna, vackra klyftor, befrias från kärnhusen och läggs i sockerlagen. Bananerna skalas, skäras i 1/2 cm. tjocka skivor på snedden, apelsinerna skalas, den hvita hinnan borttages noga, hvarefter de fördelas i klyftor eller skäras i skivfor, ukärnas och läggs jämte bananerna i kompottskålen. Vindruvforna klippas af stjälkarna, sköljas, torkas i duk och blandas, tillika med plommonen och körsbären, med den öfriga frukten. Kompotten omröres försiktigt, och får stå på is omkr. 2 tim. Serveras med biskivor eller mandelspån.

Nyponsoppa (f. 6 pers.). 1/2 lit. nypon, 2 lit. vatten, 1 1/2-2 kkp. krossocker, 25 gr. potatismjöl, 75 gr. russin eller 1 hg. katrinplommon, 15 gr. sötmandel (15 st.).

Beredning: Nyponen sköljas väl i ljumt vatten och få rinna af. De sättas på i det kalla vattnet och få koka mjuka omkr. 1 1/2 tim., under tiden vispas soppan ofta för att nyponen ska gå sönder. De passerar, sockret tillsättes, soppan får koka upp, skummas och afredes med potatismjöllet, utrördt i 1/2 kkp. kallt vatten. Soppan får koka 2 min.; afsmakas och serveras med de sköjda och kokta russinen eller plommonen, den skällade och i strimler skurna mandeln samt vispad grädde.

Linskotletter (f. 6 pers.). 2 kkp. linser, 1 1/2 lit. vatten, 1 portug. lök, 2 msk. smör (40 gr.), 1 kkp. stötta skorpor, 1 kkp. majsflingor, 2 ägg, 1 msk. salt, 1/2 tsk. närsalt.

Till stekning: 4 msk. smör (80 gr.).

Beredning: Linserna rensas, sköljas, påsättes i mjukt, kallt vatten och få koka till mos. Löken skalas, skäras i tärningar och brynes i smöret. Linsmoset drivas två gånger genom köttkvarn tillsammans med de stötta skorpor och löken. Majsflingorna få koka några minuter i 1/2 lit. vatten, då de äro afsvalnade nedröras de i linsmoset tillika med de uppvispade äggen. Massan kryddas och formas till små kotletter, hvilka stekas vackert bruna i smöret. Serveras med stufvade palsternackor eller stekt potatis.

Bœuf à la mode (för 12 pers.). 2 kg. benfrött innanlår, 3 hg. s. äck, 1 msk. salt (15 gr.), 1/2 tsk. hvitpeppar, 3 msk. smör (60 gr.), 1 1/4 lit. efterbuljong, 1 kg. kalflägg, 6 kryddpepparkorn, 2 nejlikor, 3 morötter, 2 små portug. lökar, 1 dcl. franskt vin, 1/2 dcl. konjak.

Beredning: Köttet, som bör hafva hängt, tills det är riktigt mörkt, förberedes och späckas med 2 hg. af späcket, ingides med resten af kryddorna och bindes, så att det får vacker form. Smöret brynes i en stekgryta, köttet lägges däri och brynes på alla sidor, tills en vacker brun skorpa bildats, då resten af späcket med svålen lägges under steken, buljongen spädes på och den väl knäckta samt tvättade kalfläggen lägges i. Buljongen får koka upp och skummas väl, hvarefter de

Serravallo's

Kina-Vin med Järn.

Vid Hygieniska Utställningen i Wien 1906: Statspris och Hedersdiplom samt Guldmedalj.

Stärkande medel för svaga, blodfattiga och rekonvalescenter. — Aptitretande, nervstyrkande, blodrenande medel. Förträfflig smak. Öfver 7,000 rek. af läkare.

J. Serravallo, Kungl. o. Kejs. Hoflev., Triest (Österrike).

Till salu å apoteken i flaskor om 1/2 l. å Kr. 2.50 o. om 1 l. å Kr. 4.50.

Hafre-Gryn och Hafre-Mjöl

Gyllenhammar

Gif barn den bästa näring och de växa upp till friska människor.

Gif vuxna den bästa näring och de förbli friska till sena ålderdomen.

Alla svaga barn böra få Vasens (f. d. Nordstjernans) stärkande Järnpreparat »Ferrol». Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages. Aptitgivande ökar det hastigt kroppsvikten. På alla apotek till 2 kr. fl.

BÄST ÄR

EKSTROMS JÄSTMJÖL
ÖREBRO KEM-TEKN.-FABRIK

A.C. SVENSSONS KNÄCKBRÖDSBAGERI
GÖTEBORG SVERIGE

Äkta Göteborgs-Knäckebröd.

Hygienkontrollant: Dr G. Hjort af Ornsås.

Tel.: 11 & 929.

Vid bakning af rågbröd

i hemmen händer ofta att brödet blir tungt och får s. k. degraner. Detta ledsamma förhållande undvikas om man jämte jästen tar till hjälp litet

Lagermans Bakpulver

Tomten.

Se bruksanvisningen.

KALMAR ÅNGVARN

HAFREGRYN.

KÖKSALMANACK

Redigerad af **ELISABETH ÖSTMAN.**

Inneh. af Elisabeth Ostmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 4-10 FEBR. 1912.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; tomatbiff; mjölk; kaffe eller te med sultan-cake. Middag: Kejsarsoppa; kokt piggar med äkta hollandsaise; stekt orre med brynt potatis och salader; artistkompott.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; ägggröra med hackad rökt sill; kaffe eller te. Middag: Dillkött på får med potatis; nyponsoppa med vispad grädde och skorpor.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; linskotletter med brynt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kokt torsk med senapsås och potatis; risgrynspudding med sylt.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt risgrynspudding (rester från tisdag) med lingon; mjölk; kaffe eller te. Middag: Bœuf à la mode med arter och potatis; äppelkompott med grädde.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; uppvärmd stek (rester från onsdag) med makaroner och ansjovis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Vegetarisk rotpuré; falsk fiskfärs med hummersås; pösmunkar med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafremjölsvälling; ägg; stekt sill med potatis; kaffe eller te. Middag: Köttjärke med arter; rabarberkräm med mjölk.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; uppstekt köttjärke med brynt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Blodpudding med smält smör; saft-soppa med skorpor.

RECEPT:

Tomatbiff (för 6 pers.). 5 stora tomater, 2 tsk. salt, 1/4 tsk. hvitpeppar, 1 ägg, 1 kkp. stötta skorpor, 1 hg. smör, 1 stor portug. lök.

Beredning: Tomaterna sköljas, torkas och skäras i skivfor. Tomatskivforna kryddas och doppas i det uppvispade ägget samt vändas i de stötta skorpor. Löken skalas och skäres i tunna skivfor. Hälften af smöret brynes i en stekpanna, tomatkivforna läggs i, stekas vackert bruna på båda sidor och uppläggs på varmt serveringsfat. Löken brynes i resten af smöret och därmed garneras bifarna. De serveras med stekt potatis till smörgåsbordet.

Bäcksin's
Amerikanska
Jästpulver.

Drygt — Billigt
— Verkningsfullt.

Hvarje morgon nybakadt hvetebrod lika fort som kaffet kokar. (Se härom i hvarje burk innesluten bruksanvisning.) Säljes öfverallt.

• OSCAR BÄCKSIN, GÖTEBORG •

hela kryddorna, de ansade morötterna och de skällade lökarna, vinet och konjakken tillsätts och köttet får sakta steka med tätt slutet lock, tills det är mörkt, eller omkr. 3 tim., hvarefter det vändes några gånger. Steken skäres, upplägges på varmt fat, begiutes med ett par matskedar af såsen och garneras med den skurna kalfläggen, de vackert skurna morötterna och lökarna samt persilja eller salad. Serveras med kokt potatis, pickels eller pressgurka och afredd sås.

Hafremjölsvälling (för 6 pers.). 5 msk. hafremjöl (50 gr.), 1/4 lit. vatten, 1 1/4 lit. mjölk, salt, socker.

Beredning: Mjölet utröres med vatten och får stå ett svälla omkring 2 tim. Mjölet kokas upp, afredningen hålles i under vispning och vällingen får under fortsatt vispning koka 15 min., afsmakas med salt och socker.

Blodpudding (f. 6 pers.). 1/2 lit. blod, 4 dcl. mjölk eller svagdricka, 2-3 msk. sirap, omkr. 210 gr. sammalet rågmjöl, 3 msk. finhackad njurtalag, smör eller flottyr, 1 1/2 msk. salt (23 gr.), 1/2 tsk. hvitpeppar, 1/2 tsk. ingefära, 1/2 tsk. finstött mejram, 1 finhackad rödök, 1 msk. smör till löken.

Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Blodet silas, vispas väl och blandas med mjölken eller drickat och sirapen. Mjölet vispas, njurtalagen, kryddorna och den i smöret frästa löken tillsätts, och smeten prövas, om den är lagom kryddad och lagom tjock genom att grädda litet däraf i en stekpanna. En puddingform med lock smörjes med smör och bestros med stötta skorpor. Formen fylles till två tredjedelar med smeten, locket pålågges, och puddingen kokas i vattenbad ofvanpå spisen omkr. 2 1/2-3 tim. Med en vispkvist prövas, om puddingen är genomkokt. Serveras med smält smör och lingonsylt.

VECKANS PRISTÄFLING.

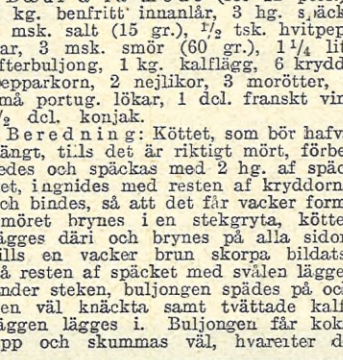
PRISTÄFLING N:R 5.

HUR MYCKET VAR KLOCKAN?

»Klockan är — slagen», ropade nattvakten. En person, som ej hört timmen, frågade honom huru mycket klockan slagit. Nattvakten svarade härligt: »Hälften, tredjedelen och fjärdedelen af klockans slag äro tillsammans ett mer än klockan i själfva verket slog.» Huru mycket hade klockan slagit?

Axel P.

Lösning insändes undertecknad med namn och adress till Red. af Idun senast den 18 februari 1912. Å kuvertet bör angifvas pristäfling n:r 5. De två första rätta lösningar, som vid den därefter verkställda granskningen påträffas erhålla följande pris: 1:sta pris: en försilfrad brosch eller också böcker — fritt val — till ett värde af 10 kronor. 2:dra pris: böcker till ett belopp af 5 kronor.

VECKANS PRISTÄFLING.

PRISTÄFLING N:R 5.

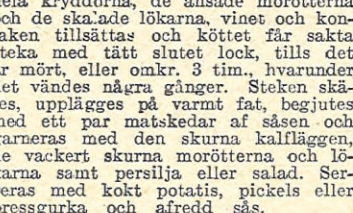
HUR MYCKET VAR KLOCKAN?

OXYGENOL

TANDCREME

Med vätesuperoxid.

Fyrtornets

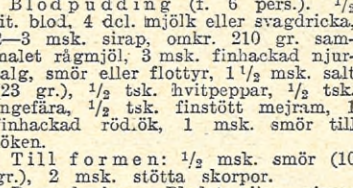
RADHE

Ansjovis i Ostronsås

Erkändt bästa inläggning.

För finsmakare!

ORIGINALET

SINGER C:O

SYMASKINER

Världsberömda.

SYMASKINS AKTIEBOLAG

Filialer i alla större städer.

Lehr- und Versuch-Ateliers

für angewandte und freie Kunst.

Föreståndare: **Wilhelm von Debschitz**
München, Hohenzollernstrasse 21.

Industieell konst: Alla slags ritningar för konstindustri. Verkstäder för metall- och handtextilteknik, keramik.

Fri konst: Undervisning i målning och teckningskonst.

För båda änd.: Aftonunderhålln., perspektiv, föreläsning-kurser, läsrum.

Ill. prospekt gratis g:m Sekretariatet.

Blommor från Rivieran.

Insänd kr. 1,20 i sv. frim. till Signora Laura Lindholm, Corso Mentana nr 29, Genova, Italien så erhålles inom 8 dagar en ask friska blommor från Italiens Rivieran. Visittkort kan biläggas. Passande namns- och födel-sedagsgåfva.

5:te upplagan

af

Johan Nordling's

Beethovenroman

QUASI UNA FANTASIA

Pris 4 kronor.

»Höstens hittills mest betydande svenska roman och en af de i djupare meninge intressantaste från senare tiden.» (F. Vetterlund i Nordisk Tidskrift.)

»Genom detta arbete har Johan Nordling, som numera står i främsta rummet bland våra skönlitterära författare, vunnit en fullständig succés.» (Karlströms Tidning.)

TIDAHOLMS FANTASIMÖBLER

Rikhaltiga variationer. Begär prisk. Tidaholms Bruk, Tidaholm. Kungl Hofleverantör. Försäljning-magasinet: Beridarebansgatan 27, STOCKHOLM.

Sejon Dantar och Strumpor.

PRIMA KVALITÉ! BÄSTA UTFÖRANDE!

HVARJE PAR STÄMPLADT

MED OFVANSTÄENDE VARUMÄRKE

FINNAS I ALLA VÄLSORTERADE

SYBEHÖRS - MANUFAKTUR- & KORTVARUAFFÄRER.

Till mig, då läxan varit lång.
Ja, skolans tvång är nog rätt svårt.
Och barnen tro sig slita hårdt.

2.
Men därför är det också roligt,
När jag med sommarn kommen är.
Man bor på landet så förtroligt;
Man djur och växter älska lär;
Man badar i den svala sjö;
Man rör i land på grönlädd ö.

3.
Nu skall vi ta de mindre orden,
Och lätt dem finna är, min vän!
Hvem värmer, lyser hela jorden?
Och drifvan, säg, när aftar den?
Ett träd, som står i fuktig mark?
En blomma skön med doft så stark?

4.
En väldig fisk med morrhår stora?
Ett dito djur i släkt med katt?
En karl, som bor i Siljans-Mora?
Och denna socken ock, min skatt?
En gammal hufvudstad och stor?
Hans gård, som långt i väster bor?

6.
Hvem brukar jorden med sin näsa?
Hvem utan fot till Eden kom?
En hed i Finland, som vi läsa
Hos Finlands stora skulder om?
Hvem är väl barnets bästa vän?
Hvad tas ur berg af man, ej vek?

6.
Hvad kallas ljuden från fabriken?
Hvad kallas ljud från vågor små?
Hvad hette han, som slog i spiken?
Ett ulligt barn, som front ses gå?
Hvem är väl barnets bästa vän?
Bland kvinnor först och så bland män?

J. G. SWARTZ'
HÖGSTA HVETEMJÖLSTYP

(GROFMALEN)

(FINMALEN)

"SNÖFLINGAN"

"SVANEN"

J. G. S.
NORRKÖPING

J. G. S.
NORRKÖPING

Mellins Food

är bästa kraftnärning för
svaga, kläna barn i alla åldrar.
Bok om barns uppfostran gratis
och franko från Mellins
Food Depot, Malmö

Vårda Edra Blommor.

En nyhet för alla blomvänner är
Hemorangeriet (patent), medelst hvil-
ket en noggrann skötsel af hemmets
blommor och växter möjliggöres. Inga
dammiga och halfvisna blommor, in-
gen damntork i g med åtföljande för-
störing af bladen.
I Hemorangeriet kunna blommor upp-
drivas grönsaker o. l. s. Ill. prislista
mot porto. Tidskrift Möbelfabriken,
adr. Tungelsta. Butik i Stockholm
Sjorgatan 44.

Sifforna förvandlas till bokstäver,
så att 1 alltid står för samma bok-
staaf, likaså 2 och 3.

M. Helling

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 4.
ANAGRAMMET: 1) Stare, 2) aster,
3) retas, 4) Ersta, 5) etsar, 6) resta.
METAMORFOSEN: »Ett dramas ska-
pelse».

FRÅGOR

FNHVAR lasare af Idun äger rätt att i
denna afdelning framställa förfråg-
ningar rörande husliga eller andra angelägen-
heter till besvarande af läsekretsen. Dock
förbehåller sig redaktionen oinskränkt be-
rogenhet att utesluta de frågor, hvilka anse-
sakna mera allmänt intresse. Hvarje pu-
blicerad fråga kommer att besvaras, och ut-
betalas för det bästa svaret å någon af hä-
nadan införda frågor, som insändes till
redaktionen senast 6 dagar efter detta num-
mers dato, ett pris af 10 kronor.

N:R 26. Vill Ebon eller någon annan
välvillig rådgifvare gifva ett godt råd.
Jag har plats i hem i Stockholm, men
ville helst ägna mig åt musiken, då
jag har anlag och är kunnig i piano-
spelning. Finns det några bra, billiga
kurser här, då jag inte har råd att
betala mycket, så att jag kunde ut-
bilda mig för att sedan själf gifva
lektioner eller spela på biograf. Är
det lönande? Tacksammare rör ett godt
råd vore ingen ån.

»Ensamstående flicka.»

N:R 27. Hvad skall man göra för
kalla och fuktiga händer? Pianist.

N:R 28. Jag är en ung bildad flicka
af god familj. Har mitt arbete på lan-
det i en trakt som saknar allt
hvad ungdom heter. Det gör mig gam-
mal i förtid till jämt vara tillsam-
mans med gammalt folk. Har nu tänkt
att under min semester i sommar resa
till någon plats där det fanns goda,
glada, trefliga ungdomar. Reser jag
ensam till en badort så vet jag
hur det går. Först har jag tråkigt och
när jag är färdig resa hem får jag
några bekantskaper, som det blir trå-
kigt resa ifrån. Men om det nu vore
en familj med dottrar, som ville ta
sig an mig? Hur skall jag komma i
tillfälle därtill, skall jag annonsera och
hur affatta annonsen. Eller finnes nå-
got förslag hur jag skulle kunna få
en glad och treflig sommar och få vara
ung med de unga, samt få ljusa min-
nen att lefva på under den stora en-
samheten på vintern. Greta.

N:R 29. Vore tacksam om någon ville
meddela mig, hur jag bäst skall kunna
tvätta ett möbelyg af bomull (gobelin)
med gul botten och blomrankor i flere
färger, utan att behöfva lösgöra det-
samma från möbelen.

N:R 30. Hvad skall 17-års flicka,
som genomgått fem klasser i läroverk,
utbilda sig till? Får ej blifva för
dyrbart att lära, dock så att jag helt
kan för-örja mig sedan? Kaj.

N:R 31. Finnes det någon bankin-
rättning mer än postsparbanken i Sve-
rige, där gift kvinna, utan mannens
målsmanskap, själf får vara herre öfver
sina insatta besparingar? Landtfru.

N:R 32. Huru skall man stärka krugar
på kulörta skjortor, så de bli till
belåtenhet frägar bekymrad bustru.

N:R 33. Huru sköter man bäst
nervösa, blodfattiga barn? Böra de
badas? Karin.

N:R 34. Världinna hos ungherre un-
drar om hon utan att åtföljas af vär-
den kan göra visit i hans umgänge-
skrets? Vidare när festliga tillfällen
gifves, hvar då världinna kan taga
sin plats vid middagsbordet.

N:R 35. Huruudan möbel skall jag an-
vända i ett rum med röda tapeter,
hvitmalade fönster dörrar och tak —
så att det skall ge ett ljust gladt och
trefligt intryck? Kan en hvit lacke-
rad klädd med grönt tyg gå an? Röd
matta på golvet, röda eller gröna
gardiner? Vill att rummet skall bli
så smakfullt och vackert som möjligt.
Blifvande fru.

N:R 36. Jag är en ung flicka af
bättre föräldrar, utan förmögenhet, och
älskar varmt en god och hederlig man
af folket. Har för ökt bekämpa denna
löjelse, men då omständigheterna foga
det så, att våra vägar rätt ofta mötas,
kan jag ej glömma honom. Om han
känner något för mig, vet jag ej
säkert, vet dock att han i så fall
vore för fin att visa det. Vore det
rätt af mig, mot oss båda, om jag
direkt, eller genom en gemensam be-
kant, läte honom förstå att han är allt
för mig?

Min närmaste och vänner komma att
klandra, kanske öfvergifva mig, men är
jag beredd att offra allt för hans
skull! Ensam skänka.

N:R 37. Hvar får man sälja åkta,
sydda spetsar (under hand)? Vi äro
två landsflickor med god tid och lust
för spetsömmen och ville gärna ta
emot beställningar.

N:R 38. Säg en gång vackra, hem-
väfda mattor, som sades vara väfda
af pappersremor. Känner någon af
Iduns läsarinor till dylika? Hur väf-
vas de? Hvar fås papperet? Eller
finnes någon sorts säf eller bast, som
kunde användas till inslag i stället?
Tacksam för svar är Landtöfs.

N:R 39. Jag håller af en flicka
som ej heller synes ha något emot mig,
annat än att för stor ålderskillnad är
rådande mellan oss (hon är c:a 7-8 år
äldre än jag). Är detta skäl nog för
att hindra vår förening? Jag älskar
hennes verkliga uppriktigt och allvar-
ligt och hoppas kunna göra henne lyck-
lig. Jag ser mig i stånd att föda en
hustru och har ingen större önskan
än att få bli gift, för att komma ifrån
ungkarllivet, som i grund och bot-
ten hotar att ruinera mig. Kan någon
af Iduns läsekrets, som gift sig med
någon kvinna, äldre än han själf
eller sett prof på dylika äktenskap, ge
mig ett godt råd. Ingen vore då mera
tacksam än Gösta.

N:R 40. Kan någon med rumsförhå-
llanden förtrogen, upplysa en medel-
ålders dam om det vore ekonomiskt lö-
nande sätta upp pensionat i Malmö.
Själfförsörjande.

N:R 41. Kan någon säga mig huru
man skall bli af med s. k. »sköld»
på myrten. Tacksam för svar till
A. H.

Kombinerad Bosättnings- och Lifförsäkring

är det mest prakti-
ska sätt att erhålla
eget hem. Prospekt
och upplysningar
erhållas gratis och
franko.

A.-B. Nordiska Kompaniet.
Stockholm.

N:R 42. Finns det något hem i Stock-
holm eller dess närhet, där en gammal
tjänarinna, som ej längre orkar att
arbeta, kunde finna en fristad. Har
1,200 kr. sparade, undrar om detta
är tillräckligt. Familjen där hon är,
är villig att hjälpa om det fattas något,
eller också att hjälpa med små pen-
ningbidrag årligen, om hon behöfver
till kläder m. m. Skulle gärna få
stanna i familjen kvar om där endast
fanns plats, men utrymmet är knäppt.
J. E.

N:R 43. Skulle någon vilja vara snäll
och upplysa en flicka hur hon skall
kunna lära sig knyppla, genom bok
eller på annat sätt, då icke tillfälle
finnes att kunna ta lektioner.
Ensam.

N:R 44. Undrar om någons af Iduns
läsare vet, hvar man kan få köpa nå-
gon s. k. dräktbok, d. v. s. plansch-
verk med dräktyper från skilda tider
och länder? Max J.

N:R 45. Iduns alltid rådiga läsare,
gif ett godt råd till en gammal ensam
kvinna som för sparslanten köpt en
liten stuga med trädgårdstappa. Hjälpe
mig att tänka ut någon inkomstkälla ty
på den afkastning jag kan få af »stap-
pan» kan jag icke existera. Både vill
och kan arbeta, men är för gammal
att längre tjäna andra. Enslig.

N:R 46. Vill någon af Iduns läsa-
rinnor vara god och säga mig hur
man bäst bör värda och sköta sitt
hår. Är endast trettio år gammal,
men håret börjar redan att gråna.
Finnes något tillförlitligt medel, som
kan förhindra hårets förtidiga grå-
nande? Landt flicka.

N:R 47. Som jag ämnar resa till
Amerika vore jag tacksam få upplys-

SCHWEIZER-SIDEN TULLFRITT TILL BOSTADEN!

Begär prof på våra nyheter i svart, hvitt eller kulört: Duchesse,
Voile, Satin soupé, Taffetas, Crêpe de chine, Eolienne,
Côtelé, Mousseline, 120 cm. bredt, från 95 öre metern,
sammet och plysch till klädningar och blusar, äfvensom bro-
derade klädningar och blusar i batist, ylle, lärft och siden.
Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger direkt till
privatpersoner, porto- och tullfritt till bostaden.
Schweizer & Co., Luzern S 4 (Schweiz).
Sidentygs-Export. — Kungl. Hoff.

Ni misstar Eder

då Ni tror, att bönkaffet är nyttigt. Koffein
skadar likaväl som alkohol. En verkligt
hälsosam dryck med yppfriskande smak
och tilltalande arom är — "Kathreiner".

Försök detsamma!

"Det är fråga om Eder hälsa."

MAGGI'S

Buljong-Tärningar
äro bäst!

1 Tärning gifver ¼ liter finfin buljong.

Namnet MAGGI garanterar alltid
en utmärkt kvalitet

Maggi-Bolagets Nederlag, Stockholm,
Norra Bantorget 22. A. T. 18629 R. T. 3091.

AXA

Alla barn känna lätt igen Axa på paketerna. De allra flesta af dem kunna äfven känna igen smaken på Axa hafregryn. Detta därför att Axa hafregryn i prepareringen fått bibehålla den fina naturliga hafre- aromen.

Köp originalpaketet!

UNG FLICKA som i månad ämnar vistas i Stockholm önskar från den 15 febr. inackordering i sin familj där tillfälle gifves få deltaga i sällskapslivet, helst där ungdom finnes. Svar till »E. S. A.», Eksjö p. r.

FLICKA önskar plats (helst i södra Sverige) att lära huru ett bättre hem skall skötas och hjälpa till i förekommande sysslor. Svar med pris till »M. B. Familjemedlem», Iduns exp.

ENGLISH GIRL (18) seeks post in good Swedish family. Share pursuits & talk English with Swedes. Highest recommendations Mrs. Taylor, Lendor, Caversham, England.

Äldringar
i behof af ett lugnt hem och god omvårdnad kunna erhålla soliga och vackra rum med härlig utsikt öfver park & Haldska sjukhemmet, Tegnérg. 45, Stölm., (hörnet af Tegnérlunden). Tyst läge. Hiss. Soliga balkonger. Komfortabel inredning. Inackordering pr månad eller år till moderat pris. Prospekt på begäran. A. T. 2160. R. T. 9769.

I och för konfirmation
önska 2 flickor inackordering i treflig prästgård på landet. Svar till »2 flickor», Iduns exp.

Bogstens Hushållskurs.
Annu finns plats för ett par unga damer. Grundlig och lärörig underv. Tillfälle till sport och nöjen. Under 1911 48 elever. Begär prosp. Fru Ida Palmgren, Bettna.

Obs! Inack. af ungdomar emottages.

Helinackordering i Italien.
Ett angenämt hem erbjudes en landsmaninna i närheten af Florens, eget soligt rum, härlig målerisk natur, utsikt öfver trädgård och olivlund, sköna skogspromenader, tillfälle till språkstudier. Pris 5 francs om dagen i ett för allt. Närmare genom bref till Signora Astrid Ahnfelt, Settignano, Firenze, Italia.

I godt hem, i stad nära Stockholm, erhålles god inackordering för konvalescent eller person i behof af hvila och luftombyte. God omvårdnad utlovas. Ref. erhållas och önskas. Svar till »Godt sällskap», Iduns exp. f. v. b.

Väsby Sjuk- och Hvilohem, 5 min. fr. Väsby station, mottager nervsjuka och klena. Läkare i närh. Ex. sköterska. Allm. Hammarby 36.

Till konfirmationsundervisning mottagas flickor inst. sommar i prästgård & Västakusten nära Marstrand. S. J. Meuller, Rönäng.

Rättvik, Märsgården, Pensionat och Hvilohem (f. d. Sjurbergs pensionat). Bästa läge vid Siljan. Utm. rekreationsort. Hentreflikt. (Ej bröstsjuka). Härliga skogspromenader! Bil- lig hjälpens. Rikst. 19 A. Rättvik. Tillskrif Fru Kristina Märs.

För bröstsjuka. HÖGÅSENS PENSIONAT. Karlsgöga. Rikst. tel. 140 B.

Blekinge läns folkhögskolas i Ronneby husmoderavdelning öppnar ny kurs den 20 april.

Husmoderskolan omfattar:
a) en kurs på sex månader, däri undervisning meddelas i dels matlagning, tvätt m. m., dels trädgårdsskötsel, ävensom slöjd, väjämte även teoretisk undervisning meddelas;
b) en kurs på 3 månader, där elev endast deltageri skolköksundervisningen. Avgift för den förra kursen 30 kr. för den senare 20 kr. Begär prospekt!

Lär Er Teckning och Konst- målning!
En skicklig tecknare kan lätt förtjåna pengar. Han är eftersökt inom alla större affärsföretag. Genom vår undervisning pr korrespondens kan Ni utbilda Er till skick- lig tecknare. Vi ha massor av intyg, som be- visa detta. Vi undervisa även i flera slags konstmalning. — Begär vårt rikt illustrerade prospekt för teckning och konstmalning! Det erhålles gratis.

Hermods Korrespondensinstitut, Österg. 66 C. Dir. H. S. Hermod, Malmö

Solberga Pensionat
å småländska höglandet (280 m. ö. h.) i skogrik, vacker trakt, rekommenderas. Adr. Solberga, Ö. stamb.

I anseende till ägarinnans framskridna ålder, kan en särdeles väl anedd Hushållsskola som fortgått i 20 år få öfvertagas af praktisk, solid dam. Svar till »Fullt solid person» torde sändas till Malmö p. r.

UNG FLICKA önskar resällskap till Schweiz omkring den 15 februari. Svar till »Neuchâtel 1912», Allmänna Tidningskontoret, Gustaf Adolfs torg.

Linneväfnader
från Gestriklands Linneväfveri, Gefle. Äro erkändt förstklassiga.
Gynna våra ombud!
Katalog mot 20 öres porto.
Gestriklands Linneväfveri, GEFLE.

Ett försök skall visa Eder att baljnitarna hjälpa mot gissnande träbaljor. Pr ask & 100 st. 1 kr. Skrif genast till S. A. W. Sundelin, Göteborg

Ferrin
Apoteket Lejonet, Malmö.
— Finnes äfven i form af —
Tabletter.
Fås på apoteken.

Bästa järnmedel, utmärkt styrkande. Föreskrifves af många läkare.

Misspyrdande härväxt
afsågnas för alltid medelst elektrolytisk behandling. Råd få äka läkare om metod ns tillförlitlighet Hilda Mårten- son. Mottagning onsdagar Tempe- rance, Malmö, öfriga dagar Drottning- gatan 27, Helsingborg. T. l. 15 77

Äkta Hårnät.
Rekvirera ett profnät från Svenska Hårnätimporten, adr. Stockholm V. s. Uppgif färg! Stort prof mot 35 öre i frim. Mössnät prof m t 40 öre i frim

Crème Idéale
(Majorskan Edmann, Varberg)
är den mest utsökta af alla hud- crèmer. Den är oföränderlig och snö- hvit och verkar i hög grad förskö- nande. Den skyddar mot köld och hetta. Den passar för alla åldrar och vid alla tillfällen. Förmämsta Parfym- affärer.

Trög mage.
Ett utomordentligt medel mot för- stoppning funnit. Vidare mot porto. N. Swedenborg, Nitta.

Det är oför åtligt gent mot härväxten att ej an- vända
EAU DE QUININE
från **Ed. Pinault**, 18 Place Vendôme, Paris.

Schweizer broderier och Spetsar
stort rikhaltigt lager Billiga priser! Profortiment t. lands- orten fr nko. Celia Lutteman, född Svahn, Saltmätareg. 3 B. n. b., hörnet af Tegné g. A. T. Br. 4278. Öppet 10-7.

ning om bästa sättet att på egen hand lära mig engelska, så mycket att jag något kunde reda mig, samt hvilken lärobok jag borde anskaffa.

Inga.
Nr 48. Är det någon af Iduns ärade läsarinor som har pröfvat eller vet något om det ofta i alla tidningar omtalade medlet mot dryckenskap. — Hur Mrs Margaret Anderson botat sin man, sin broder och flera af sina grannar. — Om det vore något pröfvadt medel som hjälper mot alkoholtörsten, vore undertecknad innerligen tacksam få veta detta.

En gammal Iduns läsarinna.
Nr 49. Undertecknad, som gärna vill vara med i arbetet för hemlösa, fat- tiga barn, frågar, om Iduns läsekre- ts ville vara vänlig gifva mig något för- slag. Stockholm 1911.

Nr 50. Hvad skal jag göra för att bli kvitt en högst besvärlig fetma? Tacksam för svar är Plågad.

Nr 51. Gifves det någonstans, under sommaren, lärarinnekurs i väfnad. Slöjdlärlarinna.

BREFLÅDA

EXPEDITIONENS BREFLÅDA:
Familjemedl., Malmö. 4,50 pr gång. Likvid i postanvisning.

Finnes det någon familj som vil som sitt eget barn emottaga en frisk 16-årig sjökaptensdotter vars moder är död. Hon ser sig nölsakad att på detta vis söka sig föräldrar, som vill gifva henne en god uppfostran då ej sådan erbjudes henne hemma. Vill gärna hjälpa till med alla inom ett hem förekommande göromål. Tack- sam för svar inom 6 dagar märkt »16 år», Iduns exp. f. v. b.

DET NUMERA FÖRNÄMSTA HVETEMJÖLET ÄR KRISTAS PATENT

Sparkling Hock.

Naturligt mousserande fruktvin från Knutstorp. Söt och Torr å 3: 25 pr 1/2 butelj.
Förvaras liggande och serveras vid källartemperatur + 12°.
Till salu i hvarje väl sorterad Speceriaffär inom riket.

Akt.-Bol. H. G. Groms & Son. Göteborg.

Det bästa hvetemjöllet
MALMÖ BEST PATENT
Malmö Stora Walsqværn

För engelska sjukan,

som bryter ut vid alla åldrar intil 40 år, fås säker hjälp med utvärtes medel af undertecknad, som har 35 års praktik i Engelska sjukans be- handling.

De mest framträdande symptomerna äro blodfattigdom, slappa armar o. ben, gnatigt lynne, ingen sömn, ingen aptit, somliga åta mycket, mei marga ändå, kroppen blir upplöst, slem som stockar sig i lederna ocl medför kyla, klåda och utslag. Bli, ej slemmet utrensadt brytes kroppen sönder. Ingen behöfver resa hit Beskrif symptomerna. Sneda lemman kunna bli återställda. Brev besvras mot dubbelt porto.
Tusentals intyg finnas.

Hanna Bengtsson, Malmö Regementsgatan 82

HOLBROOKS CUSTARD PULVER för anrät- tandet af en ytterst delikat, enkelt och lätt tillagad crème, att med fördel användas istället för Visp Gräddetill såväl färska som serverade frukter samt till frukt-compotter.
HOLBROOKS CUSTARD till frukt är en alltid välkommen dessert. Säljes i väl sorterade speceriaffärer till 1:— kr. pr burk. Finnes ej Holbrooks Custard hos Eder handlande, tillskrif undertecknad, som anvisar hvar det finnes eller om 1 kr. insändes sänder en burk fraktfritt. Partilager för Sverige hos A. E. LJUNG Malmö.

Kvinnliga Utbildningsskolan Villa Hult, Kneippbaden.

På grund af skolans utvidgning emottagas fortfarande elever under januari och februari på tre månader. Skickliga lärarinor i alla ämnen. Goda referenser. Tillfälle till nöjen, sport och idrott. Begär prospekt. Adr.: Villa Hults Hushållsskola Kneippbaden. Tel. 758.

Husmoderskolan Hemmet meddelar grundlig o. praktisk undervisning i allt som tillhör ett hems skötande. Anna Gyllenspetz, född von Holtén. Stockholms Drottninggatan 67. Rikst. 13834.

I den Husmoderskurs för bildade flickor, som börjat d. 15 jan. mot- tages elever under hela vårterminen. Praktisk o. grundlig undervisning. Referenser och prospekt lämnas. Anmälningar mottagas af Fru Gerda Kallen- berg, Tvringe, Skåne. R. kst. 16.

Thora Kulle, Lund, trogna nationaldräkter från Sveriges alla ländskap. Elever i konstväfnad, gobelin, konstsovmad (t. älsöm, st. etsbroderi, bebo m. n.). Begär prospekt!

Lektioner i Linnesömnad, (äfven Blusar, Barnkläder m. m.)

Praktisk metod, utan träckling. — Hvarje elev disponerar en symaskin. Stockholm: Sibyllegatan 36, 4 tr (hörnet af Karlavägen). Riks 35 30. Allm. 210 04. Malmö: Fersens väg 2, 3 tr. (hörnet af Regementsgatan). Riks 44 90, event. 40 88.

Karin Egnér. Eva Egnér.

Vid Torshäll, Leksand, börjar ny kurs för kvinnliga trädgårdselever den 1 april 1912 och pågår till den 1 nov. Prospekt på begäran. Lillie Landgren. Märta Philip.

Almedahls Försäljnings-Magasin, Kungsgatan 55, Göteborg.
Levererar fullständiga Linneuppsättningar för bösättningar och brud- utstyrlar. Se vidare vår annons i Iduns Modellkatalog.

GALA PETER
världens första Mjolk-Chocolade.

EUCALYPT
återgifver grått och blekt hår sin ursprungliga färg i hvilken nyance som helst. Garanteradt oskadligt. Attest härr är ut- färdad af Herr Dr Carl Setterberg, Kemiska Kontrollbyrån, Stockholm.
Pris pr flaska å 125 gr. 3 kr.
Fås i alla väl sorterade Parfym- o. Mater.affärer. På platser där Eucalypt ännu icke finnes till salu läsvände man sig till Compsny Sydneys Agentur, Bruksgatan, Malmö.

Etablerad 1847.
Allcock's Plåster
Världens Mest Betydande Utvärtes Läkemedel.
Hosta, Förkylningar, Klena Lungor. Allcock's Plåster verkar såväl preservativt som läkande. Förhindrar förkylning- gar att fatta för djup rot.
Reumatism i Skulderna för- hindras genom användande af Allcock's Plåster. Atleter använda detsamma som medel emot styfhet eller ömhet i musklerna.
Allcock's är ett ursprungligt och äkta poröst plåster. Det är ett Universalmiddel, som säjes i alla apotek öfver hela den civiliserade världen. Kan påläggas hvarhelt smärtor finnas.

Skulle Ni vara i behof af ett piller, Fullkomligt vegetabiliska.
TAG DÅ UTAF **Brandreth's Piller** (Est. 1752.)
Vid förstoppning, gallsjuka, hufvudvärk, svindel, dålig matsmältning etc. FÖRSÄLJAS HOS ALLA APOTEKARE.
ALLCOCK MANUFACTURING CO., Birkenhead, England.

Prenumerera på Idun!

